

РЕШЕНИЕ

на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности за резултатите от извършеното оценяване по процедура за **програмна акредитация на професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по....**, област на висше образование 1. Педагогически науки, в **Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

1. Хронология на процедурата:

Процедурата за програмна акредитация на **професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по.... в Софийски университет „Св. Климент Охридски“** (СУ) е открита на заседание на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности на 17.09.2019 г. (Протокол № 17) по искане на висшето училище (вх. № 643/19.07.2019 г.). Експертните групи (ЕГ) и наблюдаващите процедурата са определени с решения на Акредитационния съвет на НАОА от 16.01.2020 г. (Протокол № 01) както следва: 1) ЕГ, която посети Биологически факултет, Геолого-географски факултет, Исторически факултет, Философски факултет, Факултет по класически и нови филологии – проф. д-р Стела Дерменджиева – ръководител, доц. д-р Теодора Коларова, доц. д-р Пенка Кожухарова и докторант Мария Младенова – членове на ЕГ, Нели Петрова – наблюдаващ процедурата от ПКПНСД; 2) ЕГ, която посети Факултет по математика и информатика, Факултет по химия и фармация, Физически факултет – проф. д-р Наталия Витанова – ръководител, доц. д-р Петя Асенова, проф. д-р Тони Чехларова и д-р Красимир Витларов – членове на ЕГ, проф. д-р Веска Шошева – наблюдаващ процедурата от ПКПНСД; 3) ЕГ, която посети Факултет по науки за образованието и изкуствата – проф. д-р Капка Солакова – ръководител, проф. д-р Мариана Гърмидолова, доц. д-р Иванка Тошева и докторант Стефка Будакова – членове на ЕГ, проф. д-р Виолета Атанасова – наблюдаващ процедурата от ПКПНСД.

Посещението на ЕГ в оценяваната институция е осъществено в периода 24.02. – 26.02.2020 г.

На заседание, проведено на 27.04.2020 г. (Протокол № 08), на основание чл. 88 а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията приеха докладите на експертните групи.

При предходната акредитация професионалното направление (ПН) 1.3. Педагогика на обучението по... Постоянната комисия по педагогически науки дава акредитация с оценка **9,42** и срок на валидност до 21.07.2020 година, като при взетите решения е дала **шест** препоръки, които са *изпълнени качествено* и в рамките на определените от НАОА срокове.

Препоръка 1. Да се актуализират учебните програми и да се постигне по-добра съгласуваност с приетия в Софийския университет стандарт за разработване на учебната документация.

Учебните програми на всички специалности в ПН 1.3 Педагогика на обучението по... са приведени в съответствие с актуализираните учебни планове съгласно Наредба за държавните изисквания за придобиване на

професионална квалификация „учител“. Разработената учебна документация е в съответствие със стандартите, приети в Университета. **Препоръката е изпълнена във всички факултети, с изключение на ГГФ, където препоръката е частично изпълнена**, тъй като са актуализирани само някои учебни програми.

Препоръка 2. Да се подобри обратната връзка със студенти и преподаватели с цел оптимизиране на учебната дейност.

През изтеклия период Университетът, респективно факултетите в процедура по акредитация, в организационно-функционален план са подчинили дейността си за изпълнение на препоръката. Изградена е система за проучване мнението на студентите с цел подобряване качеството на обучението, съществува процедура за създаване на електронни анкети за обратна връзка със студентите. Изградена е Лаборатория за анализи и проучвания към Университетски център за управление на качеството. **Препоръката е изпълнена.**

Препоръка 3. Да се увеличи студентската мобилност, като се използват в по-голяма степен възможностите за обмен с други университети в страната и в Европейското пространство за висше образование.

Във всички факултети има данни за увеличаване на студентската мобилност чрез възможностите за обмен с университети в Европейското пространство за висше образование: Еразъм, Еразмус Мундус, Еразмус+ от Австрия, Италия, Испания, Чехия, Гърция, Хърватска и др. Сключени са договори и с извъневропейски университети (трети страни) в рамките на възможностите за сътрудничество. Във ФХФ и ФЗФ за периода на акредитация от предоставените възможности за студентската мобилност са се възползвали малък брой студенти, поради малкият брой на обучаеми. В БФ, ИФ, ГГФ, ФФ и ФКНФ са предприети действия за увеличаване на студентската мобилност, но няма регистрирана такава мобилност в специалности „География и биология“, „Биология и химия“, „Биология и английски език“, ОКС „бакалавър“. Всички студенти, които желаят да се включат в студентски обмен, ползват информацията публикувана на интернет-страницата на СУ за програмата: <https://erasmus.uni-sofia.bg/site/su/>. **Препоръката е частично изпълнена и продължава да се изпълнява във всички факултети с изключение на ФНОИ, където препоръката е изпълнена.**

Препоръка 4. Да се предприемат конкретни инициативи за разширяване участието на студентите от професионалното направление в научноизследователска дейност.

За акредитационния период всички факултети съобразно спецификата си са предприели конкретни действия за осигуряване на възможности на студентите за участие в научноизследователска дейност. На сайта на съответния факултет се предоставя информация за предстоящи събития, свързани с научна и художествено-творческа дейност. Организационно се осигурява възможност за съвместна дейност между преподаватели и студенти, чрез реализиране на студентски състезания, конференции, семинари,

биеналета, олимпиади, спортни формати и др.п. **Препоръката е изпълнена.**

Препоръка 5. Да се обогати материалната база, съобразно конкретните нужди на основните звена, осигуряващи обучението. Да се продължи преоборудването и модернизацията на учебните зали, ателиетата и спортните зали за нуждите на професионалното направление.

Във всички факултети, осъществяващи обучение по ПН 1.3 Педагогика на обучението по..., е обновена материалната база, която студентите и преподавателите използват. Оборудвани са компютърни кабинети и лекционни зали с необходимата техника, създадени са нови учебни и учебно-научни лаборатории. Предоставена е възможност за техническо обезпечаване на преподавателския състав. **Препоръката е изпълнена.**

Препоръка 6. Да се постигне по-пълно съответствие между квалификационната характеристика и учебния план на магистърската програма „Методика на чуждоезиковото обучение“ по посока на осигуряване високо качество на езиковата подготовка на студентите нефилолози.

Във ФКНФ са направени необходимите промени в учебния план, за да се повиши равнището на владеене на чужд език в съответствие с квалификационната характеристика. Разширен е наборът от избираеми дисциплини, добавени са и специални дисциплини за повишаване на знанията по чужд език. **Препоръката е изпълнена.**

При предходната акредитация ПН 1.3 Педагогика на обучението по... в СУ „Св. Климент Охридски“ получава следния капацитет: ОКС „бакалавър“ – 1540 студенти, ОКС „магистър“ – 560 студенти, общо – 2100 студенти.

Този капацитет не е нарушаван през оценявания период.

ЕГ направиха проверка на документацията на следните специалности ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“:

ОКС „бакалавър“:

Биологически факултет (БФ), Геолого-географски факултет (ГГФ) и Факултет по класически и нови филологии (ФКНФ):

- География и биология – редовна форма на обучение;
- Биология и химия – редовна форма на обучение;
- Биология и английски – редовна форма на обучение;

Исторически факултет (ИФ), Геолого-географски факултет (ГГФ), Философски факултет(ФФ) и Факултет по класически и нови филологии (ФКНФ)

- История и география – редовна форма на обучение;
- История и философия – редовна форма на обучение;
- История и чужд език (английски език/френски език) – редовна форма на обучение;

ОКС „магистър“:

- Методика на чуждоезиковото обучение – редовна и задочна форма на обучение (ФКНФ);

- Учител по биология на английски език – редовна и задочна форма на обучение (БФ).

Факултет по математика и информатика (ФМИ):

ОКС „бакалавър“:

- Математика и информатика – редовна и задочна форма на обучение;

ОКС „магистър“

- Технологии за обучение по математика и информатика – редовна и задочна форма на обучение;
- Електронно обучение – редовна и задочна форма на обучение.

Физически факултет (ФзФ):

ОКС „бакалавър“:

- Физика и информатика – редовна форма на обучение;
- Физика и математика – редовна и задочна форма на обучение;
- Учител по природни науки в основната степен на обучение – редовна форма на обучение;

ОКС „магистър“:

- Методология на обучението по физика и астрономия – редовна и задочна форма на обучение.

Факултет по химия и фармация (ФХФ):

ОКС „бакалавър“:

- Химия и английски език – редовна и задочна форма на обучение;
- Химия и информатика – редовна и задочна форма на обучение;

ОКС „магистър“:

- Химия и информатика: Учител по химия – редовна и задочна форма на обучение.

Факултет по науки за образованието и изкуствата (ФНОИ):

ОКС „бакалавър“:

- Музика – редовна форма на обучение;
- Физическо възпитание и спорт – редовна форма на обучение;
- Изобразително изкуство – редовна форма на обучение;

ОКС „магистър“:

- Педагогика и семиотика на изобразителното изкуство – редовна форма на обучение;
- Рекламен дизайн и педагогика – редовна форма на обучение;
- Спортни дейности и туризъм – редовна форма на обучение;
- Музикална педагогика – редовна форма на обучение.

Във връзка с доклада на ЕГ за програмна акредитация на ПН 1.3. във факултетите БФ, ИФ, ГГФ, ФФ и ФКНФ, с писмо вх .№ 281/28.05.2020 г. в НАОА, ръководството на СУ е направило някои уточнения и допълнения за изпълнението на отделните критерии за осигуряване на качество на образованието в Европейското пространство и по смисъла на чл. 78, ал.3 от ЗВО. ЕГ приема наименованието на ОКС бакалавър „История и чужд език

(английски език/френски език)“, с оглед на бъдещото ѝ развитие и имайки предвид, че това е нова специалност, открита от учебната 2018/2019 г. Така също в доклада на ЕГ е актуализиран броят на двустранните договори на факултетите за студентската мобилност, а именно: БФ-36, ИФ-58, ГГФ-29, ФФ-102 и ФКНФ-85 според предоставените окончателни данни. ЕГ приема, че е възможно да има допуснати технически грешки от страна на техническите лица, които са предоставяли документацията, относно актуализираните учебни планове на специалностите „История и география“, „История и философия“. Учебният план на ОКС бакалавър „История и чужд език (английски език/френски език)“ не е предоставен на ЕГ.

2. Констатации и оценки за изпълнението на критериите за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 4¹:

Въз основа на изводите в доклада на експертната група Постоянната комисия направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Констатации за изпълнение на критерий 1.1. в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: „При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище“

Обучението в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... в СУ „Св. Кл. Охридски“ се организира от факултетите: Биологически факултет /БФ/, Геолого-географски факултет /ГГФ/, Исторически факултет /ИФ/, Философски факултет /ФФ/, Факултет по класически и нови филологии /ФКНФ/, Факултет по математика и информатика /ФМИ/, Факултет по химия и фармация /ФХФ/, Физически факултет /ФзФ/, Факултет по науки за образованието и изкуствата /ФНОИ/.

Обучението на студентите в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... се провежда в съответствие с утвърдените политики и разработените процедури в СУ „Св. Кл. Охридски“ за осигуряване на високо качество на образованието, достъпно за обществото и отразяващо връзките между научните изследвания, от една страна, и обучението, от друга. Политиката за осигуряване на качество в професионалното направление е част от стратегическото управление на СУ, като за тази цел са разработени мисията, визията и стратегията за развитието на СУ. В ПН се подготвят кадри съобразно визията на СУ, а именно: образователните програми все повече да покриват европейските стандарти за качество и да се доближават до водещите световни образци, както и да се разширява ролята им за

---

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

формиране на кадри, които да развиват страната.

За основна цел в Мандатната програма на Ректорското ръководство 2015-2019г. за постигане на мисията на СУ е определен стремежът към високо качество на образователната, научноизследователската, информационната и културната дейности. Във връзка с реализирането на тази цел е изградена Система за управление на качеството /СУК/. Основна задача на ръководството на СУ е да поддържа ефективността на Системата с постоянен срок. Функционалността на СУК е публично оповестена на сайта на СУ и е достъпна за всички членове на академичната общност, потребителите на образователните дейности и всички заинтересовани лица.

Системата за управление на качеството /СУК/ в СУ е част от стратегическото управление и се наблюдава, контролира, развива и усъвършенства последователно, перманентно и с участието на външните и вътрешните заинтересовани страни (доказва се от срещите на ЕГ със студенти, потребители, преподаватели и ръководство, както и чрез проведени анкети, одити, образователни и научни форуми и др.). Функциите на СУК са съобразени със спецификите на ПН 1.3, видно от представените документи по управление на качеството, свързани с одити, атестации, оценки, анкетиране и др.

Функционалността на СУК е публично оповестена на сайта на СУ в специално обособена рубрика „Управление на качеството”.

Основните положения относно същността, принципите, стандартите и процедурите в СУК се съдържат в *Наръчник по качеството на СУ*, приет от АС на СУ през 2010 г., актуализиран от АС с Протокол № 9 от 29.04.2015 г., допълнен с Процедура и приложения за атестиране на преподавателите приета от АС с Протокол № 7 от 27.04.2016 г., изменен с решение на АС с Протокол №7 от 22.02.2017 г. Обновени приложения за атестиране на преподавателите с решение на АС, Протокол № 15 от 27.09.2018 г.

В *Наръчника по качеството на СУ* ясно са определени отговорностите на ръководството, управлението на ресурсите и процесите, механизмите за измерване, анализ и подобряване на процесите. Включен е набор от стандарти и процедури, които са цялостно обвързани и очертават действията и правомощията на отделните университетски звена и на ръководните органи за ефективното функциониране и осигуряване на качеството във ВУ. Създадени са работещи механизми за проследяване на напредъка при осигуряване на качеството чрез планиране на дейностите по качеството в отделните звена.

Академичните стандарти за учебната документация по ПН 1.3 (квалификационна характеристика, учебни планове, учебни програми, наблюдение и изменение на учебната документация, ред за разкриване на нови специалности и ежегоден график на учебния процес) са регламентирани в *Наръчника по качеството на СУ*, в *Правилник за устройството и дейността на СУ (ПУДСУ)*, достъпен на интернет сайта на СУ (раздел „Управление на качеството”), както и в *Правилник за*

образователните дейности. Разработени са правила и процедури по управление на качеството, представени в *Наръчника по качеството на СУ*: правила и процедури по обсъждане и приемане на квалификационни характеристики, учебни планове и учебни програми; процедури по наблюдение и изменения на учебната документация; механизми за осъществяване на изследователска и публикационна дейност; методика за самооценка, основана върху два модела за качество и организационно съвършенство – EFQM и CAF; въпросник за самооценка на равнище факултет, специалност, катедра; механизми за повишаване на качеството на учебния процес (в т.ч. анкетиране на студенти); атестиране на научно-преподавателския състав; критерии за атестиране на преподавателите; процедура за създаване и използване на електронни карти за обратна връзка от студентите.

Функциите на лицата и органите, ангажирани с управлението на качеството са определени в *Наръчника по качеството на СУ* и в *Правилника за устройството и дейността на СУ*. СУК функционира чрез дейността на основните и обслужващите звена на СУ и при установената структура на ръководните органи (Ректорски съвет и Академичен съвет). Подпомагането на ръководните органи за осигуряване на качеството се осъществява чрез: 1. Университетски център по управление на качеството; 2. Факултетни комисии по качеството; 3. Катедрени отговорници по качеството.

Университетският център по управление на качеството (УЦУК) е структурно звено на СУ за методическо управление на СУК. Той осъществява координация при разработване, внедряване, поддържане, подобряване на единна система за управление на качеството.

Центърът има отделен правилник за дейността си (публикуван в раздел „Университетски център по управление на качеството“). Органите на управление на УЦУК са ръководител и Експертен съвет, постоянно действащ орган с организационно-консултативни функции. Към центъра функционира и Лаборатория за анализи и проучвания, която се занимава с изследване на мненията на заинтересованите страни (студенти, преподаватели, работодатели) за качеството на университетските дейности и услуги.

Във всички факултети на СУ (ФМИ,ФХФ,ФзФ, БФ, ГГФ, ИФ, ФФ, ФКНФ и ФНОИ) има изградени факултетни комисии по качеството (ФКК). В състава на тези комисии се включват представители от катедрите, студенти и докторанти. Функциите на ФКК са да подпомагат ръководството на факултета за въвеждане на утвърдени от Ректора и АС стандарти, методики и информационни системи за оценяване и контрол на качеството; да извършват проучвания и анализи на функционирането на СУК и да правят предложения за нейното подобряване. Ръководят се от зам.-деканите по учебната работа.

Към всяка от катедрите, участващи в обучението на акредитираните специалности в *ПН 1.3*, има катедрени отговорници по качеството – те

осигуряват взаимодействието на катедрата с ФКК и подпомагат събирането на данни за ефективно функциониране на СУК. Почти всички факултети са направили актуализиране на учебните си планове през периода 2013-2014 г., в резултат на което са актуализирани и учебните програми на учебните дисциплини през 2017 г.

През 2016 г. в УЦУК е изградена концепция за вътрешни одити като част от цялостната система по управление на качеството. Разработена е процедура за провеждане на вътрешен одит, представена в Наръчника по качеството на СУ „Св. Кл. Охридски“. Вътрешните одити се планират и осъществяват по предварително разработен годишен график за всяка календарна година. Годишният график се разработва не по-късно от 30 ноември на предходната година от УПР и се утвърждава от Ректора, включващ сроковете за извършване на вътрешните одити, дейностите и проверяваните структурни звена, като се отчитат важността на процесите и резултатите от предишни одити. При необходимост, в течение на годината, извън графика може да се извършват и извънредни одити по решение на Ректора или по искане на УПР. В периода 2014-2019 г. във всички факултети са проведени по няколко одита.

Одитирането се извършва от екипи от независими вътрешни одитори, ръководени от водещ одитор. Най-малко една седмица преди началото на всеки планов одит, УПР изготвя заповед за провеждане на одита, която се подписва от Ректора. В заповедта се посочва ръководителят и екипът за одита, целта и обхвата на одита (проверявани звена, процеси), срока и времетраенето на одита. Процедурата по провеждане на вътрешен одит включва организиране на начално заседание с участие на одиторския екип и ръководителя на структурното звено.

В СУ има ясно изразена Политика за осъществяване на взаимовръзка между научните изследвания и обучението, видно от разработения набор от специални документи, свързани с научните изследвания: Стратегия за развитие на научните изследвания в СУ „Св. Кл. Охридски“, Стратегия за комерсиализация на научните резултати, Стратегия за прилагане и използване на резултатите от научноизследователската дейност, Стратегия за развитие на човешките ресурси в науката в СУ. Документите са публично оповестени на интернет сайта на СУ в рубрика „Наука“. Основният акцент в тях е свързан с ролята на СУ в създаването на висококвалифицирани специалисти със солидна научна подготовка и творческо мислене, с постигането на висока степен на заетост на подготвените кадри, с фундаменталните и приложните научни изследвания и трансферът на технологии с международна репутация за качество и пазарна приложимост. Чрез научни изследвания, образование и развитие СУ „Св. Климент Охридски“ се стреми да превръща научните резултати в продукти за обществена употреба и полза.

В ПН 1.3. е изградена и функционира добра научноизследователската инфраструктура. Преподавателите от факултетите, ангажирани с обучението

в акредитираните специалности (ФМИ, ФХФ, ФЗФ, БФ, ГГФ, ИФ, ФФ, ФКНФ и ФНОИ) изпълняват свои научноизследователски проекти, финансирани от „Фонд научни изследвания“ към СУ, както и от „Фонд научни изследвания“ към МОН. Академичният състав на факултетите участва и в международни научни проекти в рамките на двустранните договори за сътрудничество между СУ и големи европейски университети. Същевременно преподавателският състав отчита своята научноизследователска дейност чрез функциониращите в рамките на СУ електронни платформи: система за научно-изследователски проекти, система за научно-изследователска информация, информационна система за научна дейност „Авторите“. Участието на студенти и докторанти в изследователска дейност е регламентирано в приетите правилници на СУ и вътрешни актове като ПУДСУ, *Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ*, *Правилник за условията и реда на финансиране на научноизследователската дейност на СУ „Св. Климент Охридски“*.

Създадена е възможност студентите и докторантите, обучавани в ПН 1.3, да бъдат включвани в изследователската дейност на преподавателите, което се изразява чрез участието им в научно-изследователски проекти и в научни конференции, където те самостоятелно или в съавторство с преподавателите представят резултати, получени по време на съвместната проектна дейност. Научноизследователската дейност на студенти и докторанти се отразява в различните възможни издания на СУ. Ръководствата на факултетите се стремят да създадат благоприятни условия за разпространение на изследователските резултати чрез осигуряване на възможности за публикуване на самостоятелни или съвместни разработки в тематични сборници, списания и електронни или уеб-базирани ресурси в обучението.

В СУ резултатите от изследователската дейност на преподавателите от ПН 1.3. намират пряко приложение в учебните програми при разработване на нови лекционни курсове и за актуализиране на съдържанието на действащите, така също и в подготовката на студентите от бакалавърските и магистърските програми за усъвършенстване на методите на преподаване. Добра възможност е обвързването на научно-изследователските проекти с разработени учебни програми и учебни ресурси по дисциплини от учебните планове и курсове за продължаваща квалификация на учители. Например, проектът *„Квалификация на педагогическите специалисти - Обучение на педагогически специалисти за формиране на знания, умения и компетентности за оценяването на учениците“* е основа за разработване на задължителната дисциплина *„Методи за диагностика в средното образование“* в ОКС „бакалавър“ за специалностите *„География и биология“*, *„Биология и химия“* и *„Биология и английски език“*.

Констатации за изпълнение на критерий 1.2. в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: *„Управление на качеството на образованието“*

В ПН 1.3 има изградена организация за наблюдение, поддържане, оценяване и контрол на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност чрез СУК.

В СУ е въведен годишен план на дейностите по качеството и всеки факултет чрез своята комисия по качеството създава свой план за действия по качеството според приоритетите и конкретните нужди от подобрене във факултета. Осигуряването на отчетност и подкрепа в оперативната работа по управление на качеството се осъществяват чрез Календар на дейностите по осигуряване на качеството, приложен към *Наръчника по качество на СУ*. В него се съдържат всички дейности по качеството на ниво факултет, които се извършват през определени периоди, така че спазването им да гарантира правилното и навременно протичане на процесите по осигуряване на качеството в СУ. Ефективността на системата за качество в СУ се проследява чрез ежегодни прегледи по качеството, заложи и регламентирани като дейност в *Наръчника по качеството*. Според тези регламенти веднъж годишно ректорското ръководство извършва преглед на функционирането на СУК. От 2012 г. насам, в СУ е въведена практиката през м. март ръководителят на УЦУК да докладва за функционирането на системата по качеството, за извършените дейности, постиженията и трудностите през изминалата година. На базата на този отчет ръководството прави преглед на качеството, последвано от обсъждане в АС и даване на препоръки или вземане на решения за промени. В резултат от направени прегледи е въведена процедура за провеждане на вътрешен одит, представена в *Наръчника по качеството на СУ „Св. Кл. Охридски“*.

По функционирането на СУК са осъществени следните обучителни събития: обучение за вътрешни одитори (2014 г.), обучение на членовете на Атестационните комисии във факултетите и департаментите (2016 г.) за приложение на процедурата за атестиране и за събиране на информация за студентското мнение по електронен път; информационна среща по актуализиране на СУК с членовете на ФКК и комисиите на департаментите (2016 г.); кръгла маса за обсъждане на резултатите от дейностите по усъвършенстване на СУК в рамките на проект „Ключ към качеството“ с участие на студенти (2014 г.).

Освен на общоуниверситетско равнище, допълнителни обучения и семинари по качеството на обучението се провеждат и на ниво факултети. В БФ е осъществена допълнителна квалификация на преподавателския състав като стимул за професионално усъвършенстване. В рамките на проект BG051PO001-3.1.03-0001 „Квалификация на педагогическите специалисти“, „Обучение на педагогически специалисти за формиране на знания, умения и компетентности за оценяване на учениците.“ Във ФМИ, ФХФ и ФЗФ през периода на акредитация са проведени 7 обучителни събития по качеството. Една част от обученията в СУ се финансират от ОП „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на ЕС. В резултат от обучителните семинари е изработена обща матрица за оценяване на

формирани умения на студентите по отделна научна дисциплина и е създадено ръководство за оценяване на студентите на ниво учебна дисциплина, както и при съставяне на изпитни материали.

ПН 1.3 се ръководи от *Етичен кодекс на СУ*, приет с решение на АС през 2016 г. С приемането на *Етичния кодекс* академичната общност в СУ изразява волята си да осигури добри научни практики и готовност да се придържа към стандартите, установени в Европейската научна общност. В *Етичния кодекс* са формулирани основни етични принципи и правила за научноизследователска и преподавателската дейност, зачитане на академичната свобода и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация.

В СУ функционира Етична комисия, която е постоянен консултативен орган, създаден през 2016 г. с приемането на *Етичния кодекс*. Етичната комисия предлага консултация и съвет по етични въпроси, свързани с научните изследвания; подпомага разбирането на етичните въпроси, възникващи в областта на научното изследване, като организира образователни и информационни инициативи; извършва проверка на сигнали за нарушение на правилата на научно-изследователската етика, регламентирани в етичния кодекс. Комисията следва утвърдените от АС на СУ правила за работа.

Процедурите за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами са регламентирани в *ПУДСУ* на СУ, в чл. 163, както и степените на наказания по чл. 137, ал. 2. В *Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ* се предвижда кандидатите да изготвят справка за оригиналните научни приноси, към които се прилагат съответните доказателства.

В СУ са въведени механизми за предотвратяване на плагиатството при дипломирането на студентите. В *Правилника за образователни дейности в СУ*, съгласно чл. 49 (3), се изисква попълнена декларация за авторство на дипломната работа от студента. С включването си в проект TeSLA, в СУ се разработват софтуерни продукти за идентифициране на самоличността и предотвратяване на плагиатството при онлайн оценяване на представени от студентите писмени работи. В проекта са включени преподаватели и студенти от специалностите в ПН 1.3 във факултетите БФ, ФМИ, ФХФ, ФзФ, ФНОИ. Системата Moodle се характеризира с вградени модули за проверка за плагиатстване, които могат да се използват от преподавателите при оценяване на учебните задания на студентите (есета, контролни работи, проекти, курсови работи, дипломни работи). Внедрена е във всички факултети в ПН 1.3. Други възможни безплатни системи за откриване на плагиатство, които използват преподавателите от ПН 1.3. са: CopyTracker, DOC Cop, Duplichecker, WordCheck, YAP (University of Sydney), Viper, The Plagiarism Checker, Scriptum, Sherlock, Sherlock, Moss, Plaggie, Plagiarism Checker. При откриване на изпитни измами и плагиатство, се предвиждат санкции съгласно чл. 163 в ПУДСУ.

За последните 6 години, в ПН 1.3 в отделните факултети не са регистрирани и санкционирани прояви на дискриминация, както и изпитни измами и плагиатство.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1. в съответствие със стандарт 2 от ESG - част 1 /1-10/: „ВУ извършва обучение по професионалното направление като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни“

Учебната документация за обучение на студентите в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... в СУ се разработва по утвърдени стандарти, публикувани във вътрешната информационна система на Университета. Учебната документация за всяка бакалавърска специалност и магистърска програма включва квалификационна характеристика, учебен план, учебни програми и ежегоден график на учебния процес. В съответствие с утвърдения в Университета стандарт, квалификационните характеристики са интегрирани в учебния план на всяка специалност и представят: срока и формата на обучение, насоченост и образователни цели, обучение (знания и умения, необходими за успешна професионална дейност; общотеоретична и специална подготовка), професионални компетенции, професионална реализация на завършилите. За всяка от бакалавърските специалности и магистърски програми от ПН 1.3 в СУ е разработена квалификационна характеристика, която съдържа всички задължителни реквизити и отговаря на този университетски стандарт. Изключение прави бакалавърската специалност „История и чужд език (английски език/френски език)“, за която не е представен учебен план, не е публикуван и на интернет страницата на ИФ. Учебният план и учебните програми на бакалавърските специалности и магистърските програми в СУ са изготвени в съответствие с квалификационната характеристика и изискванията за фундаментална общотеоретична и професионална компетентност. Учебните програми са изработени по общоуниверситетски модел, който съдържа следните реквизити: аудиторна, извънаудиторна и обща заетост и тяхното кредитно изражение, формиране на оценката, анотация на дисциплината, предварителни изисквания, очаквани резултати, тематичен план, конспект за изпит и библиография.

При изготвянето на учебната документация на ПН 1.3. се отчита мнението на потребителите, като се използват различни форми на взаимодействие - анкетни проучвания, научни форуми и конференции, кръгли маси и училищни практики, Дни на кариерата, работни групи в МОН, атестационни листове за оценка на практическата активност на студентите. В учебните планове на бакалавърските специалности и магистърските програми в ПН 1.3. е постигнат добър баланс между теоретичната и практическата подготовка с ориентацията към изграждане на ключови и

специфични компетенции в цялостната професионална компетентност на бъдещите педагози. В бакалавърските специалности в БФ, ГГФ, ИФ, ФФ и ФКНФ, редовна форма на обучение (РФО), относителният дял на практическото обучение е 11-12 %. В него са включени часовете за хоспитиране, практикуми в реална работна среда, текуща и стажантска педагогическа практика (ТПП и СПП). Във ФНОИ относителният дял на практическото обучение варира в границите 50%-63%; във ФМИ - 69%-79%; във ФзФ - 40%-50%; във ФХФ - 13%. Голямата разлика в числовите данни по отношение на практическото обучение се дължи на различното им отчитане – в някои факултети освен реалните часове, свързани с практическото обучение на студентите по хоспитиране, ТПП и СПП, са включени часовете по Методика, семинарните упражнения и практикуми.

В БФ и ФКНФ относителният дял на практическото обучение в ОКС „магистър“ варира от 9% (за специалността „Учител по биология на английски език“, РФО), 17.5 % (средно за специалността „Учител по биология на английски език“, задочна форма на обучение (ЗФО)) до 35 % (за специалността „Методика на чуждоезиковото обучение“). В практическото обучение по тези магистърски програми са включени часове за хоспитиране, ТПП и СПП. В магистърските програми на ФМИ относителният дял на практическото обучение не е посочен; във ФзФ е 29%; във ФХФ варира в границите 32%-41%. Във ФНОИ е от 9% до 50%, като в този дял са включени хоспитиране, практически упражнения, практикуми в реална работна среда, ТПП и СПП. В бакалавърските специалности и магистърските програми във факултетите на СУ, даващи квалификация „учител“, часовете за хоспитиране, ТПП и СПП съответстват на *Наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“*, а в някои учебни планове хорариумът за ТПП даже е завишен, което гарантира добрата професионална подготовка на студентите.

Критериите за проверка и оценка на знанията и уменията на студентите са конкретизирани във всяка учебна програма. В бланката за учебна програма е посочена в проценти относителната тежест на подходящите форми на текущ контрол и на елементите, които съставят оценката на учебните постижения на студента. Основните форми и методи на контрол и оценка, отразени в учебните програми, са текуща оценка, изпит – писмен и/или устен, тест, писмена разработка (реферат, доклад, курсова работа и др.). Студентите завършват обучението си с държавен изпит – практико-приложен държавен изпит и писмен държавен изпит или защита на дипломна работа по съответната специалност. В СУ са разработени основни изисквания и критерии за разработване, защита и оценяване на дипломни работи на студенти, заложи в *Общоуниверситетската процедура за провеждане на държавни изпити и защиты на дипломни работи (ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“)*. Дипломните работи и курсовите проекти в повечето случаи се проверяват за плагиатство. В анкетните проучвания сред студентите се включват въпроси, засягащи методите на

преподаване и оценяване, което позволява да се направи анализ и да се работи ефективно за оптимизирането на процеса на обучение. Тези резултати се обобщават и анализират от отговорниците по качеството към катедрите, които ги докладват на заседанията на катедрените съвети.

Учебните планове в ПН 1.3. в СУ са сравнени с учебните планове на сходни програми в български и чуждестранни университети. Открита е съвместимост на учебната документация на всички специалности в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в ПН 1.3. със сродни специалности в университети в България – ПУ „Паисий Хилендарски“, ШУ „Епископ Константин Преславски“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Национална музикална академия „Панчо Владигеров“, Национална художествена академия, НСА „Васил Левски“, както и в чуждестранни университети от европейското образователно пространство и извън него. Познаването на конкурентната среда и базирането на обучението върху основата на европейската система за натрупване и трансфер на кредити е добра предпоставка за мобилност на студентите в професионалното направление както на национално, така и на международно ниво.

В СУ съществува *Общоуниверситетска процедура за реда по разработване, утвърждаване и прекратяване на учебни планове и програми за обучение (ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“)*. Процедурата е разработена на основание *Правилник за образователните дейности в Софийския университет „Св. Климент Охридски“* и е приета през 2017 г. През същата година факултетите, осъществяващи обучение на студенти в ПН 1.3 актуализират учебните планове във връзка с *Наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“*, някои реализират и други актуализации. Открита е нова бакалавърска специалност „Учител по природни науки в основната образователна степен“. Учебните дисциплини са осигурени с учебни програми. В БФ, ГГФ, ИФ, ФФ и ФКНФ не е констатиран график за периодичен преглед на учебните програми – те се актуализират в резултат от обновяването на националното законодателство и вътрешната нормативна уредба и съобразно новите тенденции в развитието на науката и потребностите на пазара на труда. Във ФМИ, ФзФ, ФХФ се актуализират веднъж годишно; във ФНОИ е предвидено това да се осъществява по определен график, без да е посочена периодичността. Само в някои от докладите-самооценка е направена детайлна обосновка за необходимостта и конкурентноспособността на всяка специалност, по която се осъществява обучение в съответния факултет – БФ, ФХФ, ФНОИ. В други се отбелязва, че качествено и количествено доказване на необходимостта от всяка бакалавърска и магистърска програма в съответствие с пазара на труда се прави за новосъздаваните програми. Такава обосновка има за новата бакалавърска специалност „Учител по природни науки в основната образователна степен“.

При създаването, реализирането и обновяването на образователния процес факултетите, реализиращи обучение на студенти в ПН 1.3,

целенасочено търсят мнението на студенти и на работодатели. Учебните програми се съгласуват с потенциални потребители на кадри. Няма информация за точния брой потребители на кадри, които участват в разработването на програмите. През акредитационния период са актуализирани учебните програми на почти всички дисциплини. В библиографията на някои от тях източниците са малко на брой, а в други не са включени най-новите публикации, свързани с проблематиката на учебната дисциплина (ФНОИ). В ГГФ някои учебни програми не са актуализирани.

Съществува процедура за определяне, в съответствие с националните и институционалните нормативни изисквания, на: структурата на учебните планове в отделните професионални направления; наименованията и съдържанието на учебните дисциплини – задължителни, избираеми и факултативни, включени в учебния план; общия брой кредити и разпределението им в учебните планове за задължителните и избираемите дисциплини, необходими за успешно дипломиране; съотношението между часовете, предвидени за лекции и упражнения (семинарни, практически и др.); регламентите за провеждане на производствените стажове и учебните практики за съответните ОКС; структурата на академичната година по семестри, седмици и часове.

В учебните планове за всички бакалавърски специалности и магистърски програми в СУ присъждането на кредити (ECTS) е съобразно приетата процедура за условията и реда за прилагане на Европейската система за трансфер и натрупване на кредити. Броят кредити за придобиване на ОКС „бакалавър“ е не по-малък от 240, като 10 от тях са за успешно издържан държавен изпит или защитена дипломна работа. Броят кредити за придобиване на ОКС „магистър“ след придобита ОКС „бакалавър“ или „магистър“ е не по-малък от 60, като 15 от тях са за успешно издържан държавен изпит или защитена дипломна работа. Броят кредити за придобиване на ОКС „магистър“ след придобита ОКС „професионален бакалавър“ е не по-малък от 120, като 15 от тях са за успешно издържан държавен изпит или защитена дипломна работа.

Учебните планове за магистърските програми на ФМИ по ПН 1.3. и на МП „Музикална педагогика“ във ФНОИ не са разработени за специалисти и неспециалисти. МП във ФМИ „Технологии за обучение по математика и информатика“ (РФО и ЗФО) и „Електронно обучение“ (РФО и ЗФО) не предлагат педагогическа правоспособност, а в МП „Музикална педагогика“ предлагат такава, но не е спазена напълно *Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“*.

Относителният дял на задължителните дисциплини в учебните планове на ОКС „бакалавър“ в ПН 1.3 в различните факултети на СУ варира в широки граници – от 45% във ФМИ до 92% във ФХФ. Останалите проценти до 100 се разпределят между избираемите и факултативните дисциплини, а в учебните планове на бакалавърските програми във ФХФ факултативни

дисциплини не са вписани. В ОКС „магистър“ задължителните дисциплини заемат относителен дял между 27% във ФМИ и 90,5% във ФНОИ. Останалите проценти до 100 са за избираемите и факултативните дисциплини. В някои учебни планове факултативни дисциплини не са посочени (магистърските програми във ФМИ; МП „Учител по биология на английски език“, РФО и ЗФО - БФ, „Методика на чуждоезиковото обучение“ - ФКНФ). Това не съответства на чл. 6 от *Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“*, според който „теоретичната подготовка се осъществява чрез задължителни, избираеми и факултативни учебни дисциплини“.

Съотношението между лекции и упражнения (семинари и практически) в ОКС „бакалавър“ в различните факултети е различно и варира от 42%/58% във ФНОИ до 61%/39% в ИФ. В ОКС „магистър“ лекционните занятия заемат по-голям относителен дял – от 63% във ФНОИ до 91% във ФКНФ.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1. в съответствие със стандарт 3 от ESG - част 1 /1-10/: „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното професионално направление“

Във факултетите е изградена система от правила и дейности за стимулиране мотивацията и активната позиция на студентите. За всички ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ са налице учебни планове, програми и квалификационни характеристики в пълно съответствие с *Националната квалификационна рамка за висше образование и квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование*.

Учебната документация в професионалното направление също така е подчинена и на разработените правилници на СУ „Св. Климент Охридски“, като в нея е отразена и спецификата на изискванията на висшето училище и отделните специалности.

Налице са добре разработени квалификационни характеристики за ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, като важен акцент в тях е изведената специфика на професионалното направление. Като пример може да се посочи, че за всяка една ОКС освен съдържанието на самата характеристика са очертани образователни цели, методи, форми и средства за оценка на професионалните компетенции. Изведени са възможностите на бъдещите специалисти за допълнителна квалификация.

Необходимо е да се посочи, че всички квалификационни характеристики по мнение на експертните групи са съобразени с изискванията на *Наредба №15 от 2019 година за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти*.

Учебната документация в професионалното направление отразява тенденциите в развитието и добрите практики за различните специалности

от направлението на национално и международно равнище. Примери, които тук могат да се посочат са в специалностите „Биология и химия”, „География и биология”, „История и география” и др. Анализът на документациите показва, че те са разработени на основата на извеждане на добри практики на водещи университети – Университет Лил, Франция; Университета в Падуа; Университет на Барселона; Карлов университет и редица други. Това са само част от посочените в документацията университети, като за различните специалности са потърсени възможности за аналогично представяне или извеждане на специфики, конкретно за дадена специалност. При проучване на програми за обучение от Великобритания и Франция се посочва, че е установена липса на двойни специалности с учителска правоспособност. Това дава естествено предимство на специалности от ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър”, които са разгърнати в професионалното направление в СУ „Св. Климент Охридски”.

От докладите на ЕГ прави впечатление, че проучването на учебната документация на различни висши училища извън страната не се реализира самоцелно, а във връзка с осигуряване на възможности на студентите да осъществят обучение в сродни специалности извън територията на страната във водещи университети. Това определено предоставя възможност за мотивиране на студентите, както по отношение на добрата им подготовка, така и за разширяване на обема от информация, която те ще могат да ползват.

Важен акцент при подготовката на специалисти в ПН 1.3 Педагогика на обучението по... е организацията и реализацията на процеса на практическото обучение. Всички факултети, включени в процедурата по акредитация са отделили съществено място и значение за практическото обучение на студентите. Това е отразено в учебната документация и реализираните договорни отношения с избраните бази за практическа работа на студентите. Като пример могат да бъдат посочени всички факултети, които независимо от трудности от обективен и субективен характер са положили усилия да осигурят необходимата база за практическо обучение на студентите.

Във ФНОИ например са сключени договори за практическо обучение на студенти с над 14 детски градини с над 60 специалисти към тях. Към тях могат да се добавят и 22 начални и средни училища с над 100 базови специалисти. Към тези базови структури се добавят и 13 други бази, като спортни клубове и сдружения и привлечени доброволци.

Във ФМИ чрез кариерния център са сключени договори с над 70 различни институции – партньори (софтуерни фирми, банки, застрахователни дружества и др.), с което факултетът осигурява краткострочни и продължителни стажове.

Във ФзФ към катедра МОФ от 2014 година работи Център за работа с ученици и учители. Факултетът е инициатор и организатор на ежегодна студентска Олимпиада по физика. Към факултета има и разработени

програми за стажове на студентите.

Голям брой сключени договори (с над 50 базови училища, организации и работодатели) са реализирали и БФ, ИФ, ФКНФ, ФХФ. При сключване на тези договори ясно е търсена възможност при практическата подготовка на студентите – бъдещи специалисти, да се предостави възможност за извеждане на спецификата в бъдещата професионална реализация.

Подчертава се също така, че практическата подготовка има съществено значение за мотивацията и стимулирането на студентите за упражняване на избраното от тях бъдещо професионално развитие. Това се разкрива при анализа на проведените със студентите анкети след стажове и учебни практики.

Всички факултети, включени в акредитационната процедура са осигурили обратна връзка относно качеството на практическото обучение, като тази обратна връзка се реализира както със студентите, така и с конкретната базова институция, нейния ръководител или различни потребители на кадри. За тази обратна връзка са изработени конкретни документи, които студентите попълват или целогодишно или епизодично във връзка с провеждане на конкретна процедура. Такива документи са: студентско портфолио, бланка за самооценка, оценъчна карта за обратна връзка, атестационен лист и др. Документация свързана с проучване от такъв характер е предоставена на членовете на ЕГ при посещението. Прави впечатление, че практическата подготовка в различните факултети варира в широки граници. Независимо, че е налице стремеж за оптимално прилагане на Наредба 15, все още часовете за практика и хоспитиране, по мнения на студенти, наставници и потребители на кадри са недостатъчни.

При посещението на експертните групи е установено, че във връзка с възможностите за обективна оценка както на теоретичната, така и на практическата подготовка в изпитните комисии за държавните изпити са включени представители от практиката.

От предложената информация на експертните групи правят впечатление анализите, които се осъществяват в съответните факултети на база проучване мнението на студентите относно интересът им към конкретната специалност, мотивацията им за учене и желанието за реализация в конкретно избраната професия. Резултатите от тези анализи се съпоставят с разработената учебна документация, дейностите, които се разгръщат във факултета, свързани с подготовката на студентите и практическата подготовка, анализирана чрез потребителското мнение.

Студентското мнение се проучва ежегодно. Това е много добра възможност преподавателите в ПН да предприемат бързи и адекватни решения за подобряване процесите на теоретична и практическа подготовка.

Прави впечатление от докладите, че всички факултети анализират резултатите от изминала кандидат – студентска кампания в контекста на ефективността на политиките, които се реализират и мерките, които престоят да се приемат с цел провокиране интереса на бъдещите студенти

към специалностите, по които се осъществява обучение в ПН. Основната информация за тези анализи факултетите получават както по самостоятелен път, така и от Лабораторията за анализи и проучвания към Университетски център по управление на качеството. Трябва да се отбележи също така, че степента на заинтересованост на студентите към отделните специалности се проучва и на последващи нива – катедра, специалност. Изградените комисии по качеството към всеки един от факултетите, чрез системата Moodle осъществяват допитване до студентите (като се използва електронна карта) за удовлетвореността им от качеството на обучение.

За степента на мотивация на студентите и тяхната удовлетвореност от качеството на процеса на обучение могат да се направят изводи и от броя на постъпилите за обучение студенти в ПН по съответната специалност, посочили първо желание. За това може да се съди и по броя на успешно завършилите и постъпили на работа по съответната специалност. В докладите на ЕГ се посочва, че за акредитационния период в различните факултети, обучаващи студенти от ПН 1.3 Педагогика на обучението по... се наблюдава различна динамика. Посочилите първо желание за съответна специалност през годините се движат в границите 1-23, с второ 6-9, и с трето 2-6.

В това отношение могат да бъдат посочени следните примери: ФХФ, от 2016 до 2019 година постъпили с първо желание са съответно 13; 15; 15; 23, с второ – 8; 5; 5; 6, за ФзФ данните са следните: с първо желание 1; 6; 1; 4. По биология и английски език в проценти в данните за периода 2017 – 2019 година се наблюдава следното движение: с първо желание 62%; 60,7%; 45,5%; 73,3%. За специалностите „Биология и химия” процентите за същия период се движат между 75% и 66%, за специалност „История и география” около 66,7% и т.н. Подобна динамика е констатирана и при специалностите „История и чужд език (английски език/френски език)” и „История и география”. Всички посочени проценти се отнасят за първо желание на кандидат – студентите. Данните, посочени от ЕГ показват, че включените факултети в процедурата по акредитация за наблюдавания акредитационен период са положили усилия за повишаване мотивацията на студентите и активната им позиция към процеса на обучение. Във факултетите съществуват система и правила от дейности, насочени в тази посока. Коректно е да се отбележи, че за някои от специалностите в направлението през последните години се наблюдава спад в интереса към съответната специалност от обективен характер. Независимо от това факултетите са положили усилия за привличане на студенти.

Стимулирането на студентите за активно участие в процеса на обучение се осъществява и чрез разработените е-курсове по различните учебни дисциплини. Във факултетите се разгръща все по-успешно дистанционната форма на обучение, предлагат се електронни учебни ресурси.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1. в съответствие със

стандарт 4 от ESG - част 1 /1-10/: „Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователно-то им и прозрачно прилагане“

В СУ „Св. Климент Охридски“ е създадена организация по привличане и прием на български и чуждестранни студенти, като дейностите са регламентирани в университетската нормативна база. Условието за прием се определят ежегодно с нарочни правилници (*Правилник за прием на бакалаври* и *Правилник за прием на магистри*). Университетските стандарти за учебната документация са детайлизирано представени в *Правилник за образователните дейности* (ПОД) в СУ „Св. Кл. Охридски“. Регламентира се също така цялостното административно обслужване на студентите от ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“. Отдел „Образователни дейности“ наблюдава, координира и контролира управлението на учебния процес в основните звена. Администрирането на учебния процес от инспекторите в сектор „Студенти“ се осъществява чрез електронна система СУСИ - 4. Информационният център към СУ е ангажиран пряко с информирането на студентите и обществеността с протичащите кандидатстудентски кампании, мероприятията на различните факултети – организиране на научни конференции, сключване на двустранни договори, награждаване на студенти, възможности за други изяви. Кандидат-студентите могат да ползват *Справочник за кандидат-студенти*, достъпен както на сайта на учебното заведение и на хартиен носител.

В *Правилника за прием на бакалаври* за всяка специалност, вкл. в ПН 1.3 се включва информация по отношение на изпити, признаване на ДЗИ, олимпиади, международни състезания и др. за всяка конкретна специалност.

Факултетите в СУ организират кандидатстудентски курсове, за по-добрата подготовка и запознаване с изискванията и критериите за оценяване на кандидатстудентските изпити. Информация се разпространява и чрез фейсбук страницата на университета. В допълнение, за привличане на кандидат-студенти се провеждат ежегодни Дни на отворените врати, организират се иновационни рекламни събития, изготвят се постери, флаери, видеоклипове и рекламни филми на български, английски и други езици. Помощ в тези кампании оказват и членовете на Алумни клубовете. В последните години регулярно се осъществяват посещения в училища в страната, на които преподаватели и студенти запознават учителите и учениците с възможностите за кандидатстване в СУ и перспективите за реализация. Във ФМИ са отбелязани над 35 такива срещи за периода на акредитация. За адаптиране на студентите и повишаване качеството на обучение е въведена система за академично наставничество (тюторство). Студентите имат достъп от сайтовете на факултетите до пълния списък с имената на академичните наставници и техните функции. Във ФзФ също от 2015г. е въведена системата на тюторството. За адаптиране на новоприетите

студенти във ФзФ, ФМИ, ФХФ в началото на всяка учебна година се избират випускови отговорници.

За кандидатстването на чуждестранните студенти се поддържа основната информация на интернет страницата на СУ на английски език. В *Правилника за прием на студенти* са описани условията за кандидатстване на чуждестранни граждани от ЕС и извън него и ЕИП, както и процедурата по признаване на висше образование. Всички факултети предлагат обучение на чужденци, но ФНОИ се откроява. В ОКС „бакалавър“, в специалност Физическо възпитание и спорт се увеличава броят на чуждестранните студенти, главно от Северна Македония, Сърбия, Албания, Украйна, Румъния. В учебните планове на факултетите ФНОИ и ИФ се предлага и курсът „Практически български език за чужденци“.

Налице са условия за облекчен достъп на кандидат-студенти и обучение на студенти в неравностойно положение във всички факултети.

В допълнение, СУ поддържа модерна информационна система, като официалният сайт на университета съдържа лесно достъпна и достатъчна по количество информация във всички налични рубрики, с което подпомага информираността на студентите и кандидат-студентите на български и английски език.

На новоприетите студенти подробно се разясняват правилата на ползване на учебните ресурси, административното обслужване, възможностите за ползване на общежития и др. Адаптирането и развитието на студентите се подпомага и от Студентски съвет и студентски клубове, които действат на ниво професионално направление, факултет и университет. Резултатите от кандидат-студентските кампании се анализират от деканските ръководства и Факултетните съвети, оценяват се добрите практики и се предприемат последващи мерки.

В СУ „Св. Климент Охридски“ са приети Процедура за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища с цел продължаване на обучението в ОКС „магистър“, както и Система за трансфер на академични кредити, основана на Европейската система за трансфер на кредити (ЕСТК). Системата действа на две нива, като университетски координатори по ЕСТК са зам.-ректорът по учебната дейност и зам.-ректорът по международната дейност, а на ниво факултет действат факултетски координатор и Факултетна комисия по трансфер на кредити. По отношение на студентите, които осъществяват мобилност в чуждестранни университети, се прилагат принципите на Студентска харта Еразъм. Основано на Лисабонската конвенция при мобилности със задоволително изпълнени дейности, определени в Споразумението за обучение/практика, се признават напълно кредитите за обучение на студентите от чуждите ВУЗ. Те се включват в *Приложението към дипломата*.

Докторантите и студентите се насочват към включване в изследователски проекти, преди всичко от ФНИ на Университета, като активно са подпомагани от научните си ръководители. На сайта на СУ „Св.

Климент Охридски“ има постоянна рубрика за проекти по Оперативни програми „Наука и образование за интелигентен растеж“ и „Развитие на човешките ресурси“, в които могат да участват и докторанти. Участието на студенти и докторанти в научноизследователски проекти се насърчава и е регламентирано във Вътрешните правила за одобряване на проекти по НИС и НИД, като такива с включени студенти в научния екип се оценяват по-високо.

Утвърдени са и се прилагат правила за академичното признаване на периоди на обучение и практика в чужбина вследствие на осъществена мобилност при прилагане принципите на Университетската харта „Еразъм+“. Утвърдена е *Процедура* за признаване на чуждестранна диплома при желание студентът да продължи обучението в СУ. Международното и вътрешното сътрудничество на университета се осъществява по преки двустранни договори и по международните ангажименти на университета, по програма „Еразъм+“ и по други европейски програми. Правото на участие в студентска мобилност се урежда в съответствие с *Правилник за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища*, който регламентира приема на документи и процедурата по тяхната проверка и оценяване. Съществува ясна процедура по кандидатстване, селекция и признаване на академични кредити след осъществена мобилност в чужбина.

Студентите и докторантите в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... имат възможност да реализират мобилност по сключени договори и да участват в международна дейност по преки двустранни договори на ниво университет. ИФ разполага с 58, БФ с 36, ГГФ с 29, ФФ със 102, ФКНФ с 85 договора по програмата Еразъм+ КД 103, допустими за всички студенти от факултета, независимо от специалностите на обучение. В рамките на програма Еразъм са подписани 60 двустранни споразумения с ФМИ, в които е включена студентска и преподавателска мобилност. С цел увеличаване възможностите и повишаване броя входящи студенти, ФМИ предлага значителен брой курсове на английски език за чуждите Еразъм студенти. В периода 2013-2018 година са предложени над 70 курса. През периода на акредитация във ФМИ има реализирана 1 входяща мобилност и 2 мобилности с цел практика по Програма Еразъм+. ФХФ има сключените договори с 12 висши училища извън България. През периода на акредитация във ФХФ няма реализирана входяща мобилност. В разглеждания период 5 студенти от професионалното направление са реализирали изходяща мобилност с цел обучение и 5 студенти изходяща мобилности с цел практика по Програма Еразъм+.

През периода на акредитация 14 студенти са реализирали входяща мобилност с цел обучение по програма Еразъм+ в ГГФ. В същия период 31 студенти от професионалното направление в ГГФ и ИФ са реализирали изходяща мобилност с цел обучение по Програма Еразъм+, от които 26 в ГГФ и 5 в ИФ. С оглед активизиране на студентите за осъществяване на изходяща

мобилност са проведени 12 информационни срещи на годишна база.

През периода на акредитация 41 студенти са реализирали входяща мобилност с цел обучение, по програма Еразъм, във ФНОИ. В същия период 5 студенти (бакалаври) от професионалното направление във ФНОИ са реализирали изходяща мобилност с цел обучение.

Обучението в чужбина се осъществява в рамките на договорите по програмите Еразъм +, по линия на двустранните договори за сътрудничество с някои университети в Германия, Русия, Сърбия, Гърция, Украйна, Италия, Северна Македония, Австрия, Нидерландия, Белгия, Испания и др.. През последните пет години факултетите натрупват богат и полезен опит при използване на възможностите за мобилност на студентите от ПН 1.3. по програмите Еразъм+ - КА 103 и КА 107.

Включването на студенти от ПН 1.3 в научноизследователска дейност се осъществява съобразно въведените общи национални и вътрешноуниверситетски правила. През периода на акредитация 177 студенти от професионалното направление са участвали в научни и образователни проекти, от които в международни проекти 65 студенти от специалностите в БФ, в национални проекти са участвали 63 студенти от БФ и ИФ, 9 студенти от ФМИ, 10 студенти от ФХФ, 30 студенти от ФНОИ.

Студенти и докторанти от всички факултети са участвали в научни форуми. Общият им брой е 163, както следва: 27 студенти – 17 студенти от БФ, ГГФ и ИФ в ОКС „бакалавър“, както и 10 студенти от ОКС „магистър“ - ФКНФ, 72 общо от ФМИ - 23, ФХФ - 44 и ФзФ - 5, от ФНОИ - 64. Във ФМИ се полагат целенасочени усилия за осигуряване на възможности и за подпомагане на участието на студенти и докторанти в научноизследователска дейност. На сайта на факултета, в рубриката „Вътрешни – финансирани от СУ“, са публикувани възможностите и критериите за кандидатстване по проекти на ФНИ. Резултатите от участието на студентите в научноизследователска дейност са публикувани в сборници от научни конференции. За периода на акредитация в ПН 1.3. във факултетите са налице **145** публикации на студенти в ОКС „бакалавър“ , ОКС „магистър“ и докторанти: ФХФ – **12** публикации на студенти и докторанти, от които **2** на студенти в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ и **10** – на докторанти; ФзФ – **11** публикации; за ФМИ – **16** публикации, за ФНОИ – **87**, за ГГФ, БФ, ИФ, ФФ, ФКНФ – **19** публикации за ОКС „бакалавър“.

Под ръководството на преподавателите от катедрите във всички факултети студентите активно участват в различни научни и художественотворчески проекти, финансирани от Фонд научни изследвания към СУ „Св. Климент Охридски“.Посочените данни сочат, че във всички факултети се полагат необходимите усилия за включване на студенти и докторанти в тези дейности. Относно публикационната активност на студентите от ФМИ, ФХФ, ФзФ, БФ, ИФ, ГГФ, ФФ и ФКНФ данните сочат, че има какво още да се желае. ФНОИ имат по-висока активност относно публикациите, поради по-големият брой докторанти.От 87 публикации - 4 са

на студенти, останалите –на докторанти.

Резултатите от научните изследвания във всички факултети се отпечатват приоритетно в Университетското издателство, в *Годишника на СУ*, в *Годишниците* на факултетите, в електронните им списания. Докторантският център „Св. Кл. Охридски“ публикува докладите на докторантите от проведените Общи докторантски конференции. С това се дава възможност на участници от всички факултети на Университета да представят резултати от изследователските си търсения, да се срещнат с колеги от други специалности и факултети, да проверят отношението към тяхното проучване.

Изискванията към съдържанието на основните документи за образование и квалификация, издавани от висшето училище, са подчинени на подзаконовата нормативна уредба. На всеки новозаписан студент се издава студентска книжка, както и академична справка и уверение при поискване. На всеки дипломиран студент се издава диплома за завършено ОКС, както и европейско дипломно приложение на английски език при поискване. В съответните случаи се издават и свидетелство за професионална квалификация и удостоверение за допълнително обучение и специализация. На чуждестранните студенти, докторанти и специализанти след успешно завършен подготвителен курс за специализирана и езикова подготовка по български език се издава свидетелство.

В СУ „Св. Климент Охридски“ всички документи за образование и квалификация се издават в съответствие с *Наредба за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища (Обн. ДВ. бр.75 от 27 Август 2004 г., посл. изм.2013 г.)*.

Създадената система в СУ за проследяване реализацията на завършилите студенти обработва данните на две нива: на ниво Университет и на ниво основни структурни звена – Факултети и Катедри. Кариерният център на СУ има важна роля за подготовката на реализацията на студентите чрез подкрепа на взаимодействието между неговите основни звена, работодателите и завършилите студенти. На сайта на университета се поддържа бланка „Анкета за кариера и образование“ и „Анкетна карта за реализация на кадри“ като инструменти за проследяване на посочените процеси. Друг важен инструмент за проследяване реализацията на завършилите студенти е WEB базирана система „Алумни“. Всички катедри към факултетите поддържат собствен информационен масив от данни за реализацията на завършилите студенти на ниво катедра. За целта се използват социалните мрежи, комуникацията с вече завършилите студенти и техните работодатели. При основаването си през месец ноември 2014 г. Кариерният център на ФзФ прави анкетно проучване, относно реализацията на завършилите студенти и докторанти. Чрез този метод е събрана информация за 96 завършили студенти на ФзФ, които са се реализирали успешно по специалността си. За периода м. ноември 2014 г.- м. май 2017 г. по информационните канали на Кариерния център са разпространени 245

обяви за работа в България и чужбина, 193 обяви за стипендии, докторантури и пост докторантури в България и чужбина, 66 обяви за обучения в България и чужбина, 89 обяви за стаж в България и чужбина. В Кариерния център лично са се консултирали 48 студенти на ФзФ. Реализацията се проследява и от Асоциацията на завършилите Физическия факултет на СУ. На страницата на ФХФ е осигурена възможност на завършилите студенти да заявят съпричастност към Алма матер чрез регистрацията си в Алумни клуб към Факултета. Регулярни срещи се реализират на форумите, организирани от ФХФ. Лабораторията по химическо образование и история и философи на химията поддържа собствен информационен масив от данни за реализацията на завършилите студенти. Реализирани в СУ са 8 студенти, Медицински университет София 1, Медицински университет Варна 1, ТУ София 1, Директори на средни училища 3, учители в страната 25, учители в чужбина 1, експерти в РУО – 2.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление“

СУ „Св. Климент Охридски“ е разработил своя политика за осигуряване на качествен академичен състав съгласно ЗВО, Закона за развитие на академичния състав в Република България и приетия и допълнен през 2019 година в Университета Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности.

Факултетите, реализиращи обучение по ПН 1.3, осъществяват своята дейност във връзка с осигуряване на качествен академичен състав спазвайки цитираните по-горе нормативни актове.

Във всеки от факултетите, конкурсите за заемане на академични длъжности се планират предварително, което е в съответствие с чл. 86, ал. 2 от приетия в университета Правилник. Обявяването на конкурси се определя по преценка на катедрените съвети в зависимост от необходимостта за осигуреност на процеса на обучение. Всеки един от факултетите е предвидил и регламенти, препоръчителни изисквания към кандидатите за заемане на академичните длъжности.

Политиките на факултетите, реализиращи обучение по ПН 1.3, свързани с кариерното развитие на академичния състав са публични и прозрачни. Всички конкурси относно заемане на академични длъжности или за присъждане на научни степени, съгласно ПУДСУ се публикуват в Държавен вестник, в ежедневник или на страницата на Университета. Обяви за конкурси се публикуват и на страниците на съответните факултети за нуждите на които се обявяват. Актуалното състояние на академичните състави по факултети, както и тенденциите за развитие, изцяло са разгърнати по посока на качествено осигуряване на процеса на обучение в направлението. Динамиката, която се констатира е в резултат на

актуализиране и осъвременяване на учебни планове и програми, постижения в научноизследователската дейност, естествени възрастови промени. Към момента на реализиране на процедурата по акредитация, съставът на академичната общност по факултети е следният:

ФХФ – В края на наблюдавания период 2020 академичният състав на ПН 1.3 се състои от 45 преподаватели на трудов договор. От общия академичен състав, осигуряващ обучението в ПН 1.3, броят на хабилитираните преподаватели е 31, съответно 69%. От тях професорите са 9 - с научна степен дн са 2 – 22,2% /, д-р са 7 – 77,8%. Доцентите са 22 – с ОНС д-р са 22 – 100%. Броят на нехабилитираните преподаватели е съответно 14 – 31%. От тях гл. ас. д-р са 11 – 79%, асистент 1 – 7%, старши преподавател 2 – 14%.

Хоноруваният състав се утвърждава за всяка учебна година според нуждите на факултета. Той обхваща магистърската програма „Учител по химия“. Към 2019/2020 учебна година хоноруваният преподавателски състав наброява 2 преподаватели, от тях 2 хабилитирани преподаватели (предимно преподаватели, които продължават да работят и след пенсионирането си), и 2-та – доктори на науките.

Към 2020 г. общият брой на преподавателите се увеличил с 20 % (от 32 на 40) общо в сравнение с 2014 година, хабилитираните не се променят, а нехабилитираните се увеличава с 8, като основна причина за това е включването на новата специалност Химия и английски език. В динамиката на преподавателския състав през наблюдавания период се открояват следните тенденции: броят на хабилитираните първо се увеличава от 30 до 47, после намалява и в края на периода е също 30, броят на нехабилитираните се увеличава общо с 8.

Хабилитираните преподаватели, които четат лекционни курсове, са 31, съответно те са 79,5 %. От тях професори са 9, доценти – 22 Нехабилитираните преподаватели с образователна и научна степен доктор, които четат лекционни курсове, съответно са 8 – 20,5 %. От тях гл. ас. д-р са 8 – 100 %.

ФзФ – обучението във Факултета се осъществява от общо 120 преподаватели на ОТД. От тях 73 са хабилитирани – 16 професори и 57 доценти; 47 нехабилитирани – гл. асистент д-р 40, асистенти – 7. За акредитационния период се наблюдава тенденция за намаляване на общия преподавателския състав във Факултета – от общо 130 преподаватели, в края на периода са 120. Същата тенденция се проявява и при нехабилитираните преподаватели – от 60 са намалели до 47. От началото на наблюдавания периода нараства броят на хабилитираните лица - професорите от 13 на 16, доцентите 53 на 57 (през учебните 2016/17 и 2017/18 доцентите са 58).

В края на наблюдавания период 2020 г. академичният състав на ПН 1.3 се състои от 7 преподаватели на трудов договор. От общия академичен състав, осигуряващ обучението в ПН 1.3, броят на хабилитираните преподаватели е 2 (2,74 % от общия хабилитиран състав). Доцентите са 2 (3,57% от всички доценти във ФзФ), с ОНС д-р са 2 – 100%. Броят на нехабилитираните преподаватели е съответно 5 (10,64%.от общия

нехабилитиран състав). От тях гл. ас. д-р са 5 – 100 %. Към 2020 г. общият брой на преподавателите се е увеличил с 14% (от 6 на 7). В динамиката на преподавателския състав в ПН през акредитационния период се наблюдава следното: пенсиониране на 2 преподаватели, 1 напуснал, назначаване на 3 с конкурс на длъжност гл. асистент.

ФМИ – В края на наблюдавания период 2020, по данни за преподавателските екипи за зимен и летен семестър на учебната 2019/2020 г., академичният състав, ангажиран в обучението в ПН 1.3 Педагогика на обучението по... се състои от 88 преподаватели на трудов договор и освен от ФМИ включва преподаватели и от други факултети на Софийския университет - Факултет по педагогика, Философски факултет, Физически факултет, Биологически факултет, Факултет по славянски филологии. От общия академичен състав, осигуряващ обучението в ПН 1.3, броят на хабилитираните преподаватели е 51, съответно 58 % от общия брой преподаватели на трудов договор. От тях професорите са 13, с научна степен „доктор на науките“ 5 – 38%, с ОНС „доктор“ 8 - 62%. Доцентите, участващи в обучението в направлението са 38, като всички са с придобита ОНС „доктор“. Броят на нехабилитираните преподаватели е 37 – 42% от общия брой преподаватели на трудов договор. От тях гл. ас. д-р 27 – 73%, асистенти 6 - 16%, а 4 от нехабилитираните преподаватели, т.е. 11%, заемат длъжност „преподавател“/“старши преподавател“.

Хоноруваният състав се утвърждава от Факултетния съвет на Факултета по математика и информатика за всяка учебна година, според нуждите при осигуряване на учебния процес. За 2019/2020 учебна година хоноруваният преподавателски състав наброява 49 преподаватели, сред които 22 хабилитирани преподаватели (предимно преподаватели, които продължават да работят и след пенсионирането си), 8 от които са с научна степен „доктор на науките“

В края на наблюдавания период 2020г., академичният състав на ПН 1.3., в БФ, ГГФ, ИФ, ФФ и ФКНФ) обучението на студентите се осигурява от общо 342 преподаватели, от които хабилитираните са 164, а нехабилитираните – 178.

От хабилитирания състав професорите са 41, доцентите – 123. Броят на нехабилитираните преподаватели е 178.

Към 2019/2020 учебна година хоноруваният преподавателски състав наброява 44 преподаватели, сред които 16 хабилитирани преподаватели (предимно преподаватели, които продължават да работят и след пенсионирането си), 6 от които – професори; Броят на нехабилитираните хонорувани преподаватели е съответно 28 гл.асистенти и асистенти, от които 19 – преподаватели.

В динамиката на преподавателския състав през наблюдавания период не се открояват тенденции.

В БФ делът на хабилитирани преподаватели в ПН 1.3 на първи ОТД е 100%. Между 13% - 15% от преподавателите в направлението през периода са хонорувани.

Структура на хабилитираните преподаватели в БФ за 2019 година е: общо преподаватели: 123, от тях 12 професори, 51 доценти, общо хабилитирани преподаватели: 63. Нехабилитираните преподаватели в БФ към 2019 година: общо 60.

В ИФ и ГГФ всички преподаватели са също на първи ОТД.

Преподаващи в специалност „История и география“ за уч. 2018/2019 г. са: професори 6, доценти – 13, нехабилитирани с научна степен – 16. При специалност „История и философия“: професори 7; доценти - 12, нехабилитирани с научна степен – 9. Броят преподаватели, осигуряващи обучението в ОКС „магистър“, ПН 1.3, МП „Методика на чуждоезиковото обучение“ - 15, от тях 10 хабилитирани (6 професори, 4 доценти), Нехабилитирани – 5, от тях 4 – доктори.

Според информацията в края на наблюдавания период (2013/2014 – 2018/2019 г.) академичният състав на преподавателите в ПН 1.3. в бакалавърските програми във ФНОИ се състои от 61 преподаватели на основен трудов договор. От общия академичен състав, осигуряващ обучението в ПН 1.3. броят на хабилитираните преподаватели е 34. От тях професорите са 11, като с научна степен дн са 2, а с научна степен д-р са 9. Преподавателите с научно звание доцент са 23, от тях с научна степен д-р са 22, а с научна степен дн е 1. Броят на нехабилитираните преподаватели е 27. От тях гл. ас. д-р са 15, ас. д-р са 4, асистентите са 8.

Академичният състав във ФНОИ, осигуряващ обучението в магистърските програми в ПН 1.3., наброява общо 33 преподаватели на основен трудов договор. Броят на хабилитираните преподаватели е 19. От които: проф. дн – 1, проф. д-р – 8, доц. д-р – 10. Броят на нехабилитираните преподаватели е 14. От тях гл.ас. д-р са 12 и 2-ма асистенти.

Както и в останалите факултети, хоноруваният състав от преподаватели се утвърждава за всяка учебна година според нуждите на процеса на обучение. Към 2018/2019 учебна година хоноруваният преподавателски състав наброява 26 преподаватели, сред които 11 хабилитирани - 1 проф. дн, 8 - проф. д-р; 2 – доц. д-р. От нехабилитираните преподаватели 1 – гл. ас. д-р, 2 – ас. д-р; 12 преподаватели.

Прави впечатление високият процент (100%) преподаватели на първи ОТД, осигуряващи обучението за ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“. Подборът на академичния състав във факултетите е съобразен с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“. Това е позволило на всички факултети да осигурят лекционните курсове с хабилитирани преподаватели на първи ОТД. Освен това в докладите на експертните групи се подчертава, че както в ОКС „бакалавър“ така и в ОКС „магистър“ преподавателите, които извеждат обучението по ПН 1.3 Педагогика на обучението по... са със съответната квалификация и научноизследователска активност на конкретната научна област. В случаите, когато факултетът не разполага с необходимия преподавателски капацитет се ползват преподаватели от други факултети на

университета. Това проличава особено във факултетите, при които педагогическите дисциплини се извеждат от преподаватели с необходимата подготовка.

Във всички факултети, включени в акредитационната процедура, както в бакалавърските, така и в магистърските програми се ползват и хонорувани преподаватели. Утвърждаването на броя на хоноруваните и нехонорувани хабилитирани преподаватели и дисциплините, които им се възлагат се осъществява за всяка конкретна учебна година.

Качеството на академичния състав във факултетите се поддържа чрез действаща в СУ „Св. Климент Охридски” Система за атестиране и стимулиране на кариерното развитие на преподавателите. Системата е актуална от 2016 година. Съдържащата се критериална система за количествена оценка на индивидуалното участие на преподаватели в различни видове дейности включва учебно – преподавателска, научно – изследователска дейности, участие в академичната общност, оценка на студентското мнение.

На равнище факултет също са изградени комисии по атестация. Всички процедури включени в процеса по атестиране на академичния състав са регламентирани в *Наръчник по качество на СУ*. Резултатите от атестирането на преподавателите се оповестяват публично след окончателното им приемане от ФС.

Като резултат от атестирането през периода на акредитация са придобили академичната длъжност „професор”, „доцент”, „главен асистент” или „асистент” различен брой преподаватели.

В докладите на ЕГ се посочва следната динамика: за ФМИ – 72 преподаватели; за ФХФ – 60 са придобили академична длъжност съответно 14 – „професор”, 24 – „доцент”, 21 – „главен асистент”. За ФзФ 42 преподаватели са придобили нова академична длъжност – 6 „професор”, 24 – „доцент”, 12 – „главен асистент”, 5 – „асистент”. В БФ са инициирани 14 конкурса за „професор”, 23 за „доцент” и 23 за „главен асистент”. Подобни тенденции се констатират и в ИФ, ФКНФ, ГГФ, ФНОИ. Илюстрирането на тази динамика показва ангажираността на ръководствата на факултетите към подобряване качеството на академичните състави. Посочените данни с в подкрепа на значимостта на атестирането на академичния състав, като стимулиращ механизъм за кариерното развитие на преподавателите.

Важен момент в кариерното развитие на преподавателския състав е осигуреността за мобилност на преподавателите. В СУ „Св. Климент Охридски” съществува Система от общоуниверситетски критерии за мобилност на преподаватели / служители по програма Еразъм+. Чрез разработената система се осигурява обективност при селекцията на кандидати за участие в програмата. Факултетите, включени в процедурата по акредитация на ПН 1.3 Педагогика на обучението по... са изградили комисии, които обсъждат кандидатурите на заявителите желание за участие в програмата преподаватели. След реализиране на допустимостта

международния отдел на СУ сключва съответен договор за реализиране на мобилността. При спазване на тези процедури за периода на акредитация са реализирани два вида мобилности – с цел преподаване и с цел обучение. Освен това факултетите са реализирали и вариантите на входящи и изходящи мобилности. За акредитационния период общият брой реализирани изходящи мобилности за преподаватели от направлението е 212 и 137 входящи. Тази дейност на факултетите отново е пряко свързана с подобряване качеството на обучението в ПН, тъй като се предоставя изключителната възможност за ползване опита на университети от ЕС и извън ЕС с цел синхронизиране на процеса на обучение по отношение на учебна документация и процес на преподаване.

Констатации за изпълнение на критерий 5.2. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 1 /1-10/: „Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея“

Научноизследователската и художественотворческата дейност във факултетите участващи в процедурата по акредитация е съобразена със ЗВО, както и с разработените: Програма и система от показатели за критерии при оценяване, наблюдение и отчитане на резултатите от обявени конкурси за проекти в научната и художественотворческата дейност в СУ „Св. Кл. Охридски“; Правилник за дейността на СУ на преподавателите в изследователска и/или художественотворческа и изпълнителска и дейност, решение на Академичния съвет на заседание на 13 юли 2016 г., Стратегията за развитие на научните изследвания в СУ, достъпна на <https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/nauka/dokumenti>.

Изградената система в СУ включва 3 подсистеми:

1. Система проекти – която проследява отделните фази на проектите, екипите и източниците на финансиране;

2. Система за вътрешни проекти по фонд научни изследвания – Система за вътрешни проекти по Фонд „Научни изследвания“ на СУ (<http://eservices.uni-sofia.bg>) – чрез тази система се регистрира и отчита движението на научноизследователските проекти по „Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художествено-творческа дейност“ на МОН (предходни Наредба 9 и Наредба 3 от 2015 г.).

3. Система „Авторите“ (<http://authors.uni-sofia.bg>) – електронен регистър на персоналната научна активност на преподавателите от СУ.

В различните факултети участващи в процедурата се спазват регламентите определени от висшето училище. Това е позволило планирането и отчетността по научноизследователската и художествено-творческата дейност да бъдат обект на задълбочен анализ с оглед оптимизиране и качествено изпълнение както на равнище факултет, така също и на равнище университет.

Прави впечатление че в отделните факултети научноизследователската и художественотворческата дейности отразяват спецификите на конкретната научна област, но същевременно с това са потърсени и проблеми извеждащи тенденции в развитието на висшето образование, подготовката на бъдещите специалисти, бариери и възможности за успешна професионална реализация на подготвените специалисти. В констатациите на експертните групи се посочва увеличаване на относителния дял на публикации в реферирани, индексирани и с импакт фактор/ранг издания, както и увеличаване на цитирания в реферирани и индексирани издания. За наблюдавания период ФКНФ отчита 2416 публикации в реферирани и индексирани издания; ФзФ е разработил и публикувал 1929 публикации в реферирани и индексирани издания, за същия период ФХФ е реализирал 711 публикации в реферирани, индексирани и с импакт фактор/ранг издания. От последните 132 у нас и 579 в чужбина. Публикационната дейност на преподавателите е ориентирана и към създаването на учебна литература в помощ на студентите. В периода на акредитация общо във факултетите са разработени и публикувани над 119 монографии, 124 учебника и над 220 учебни помагала.

Активна е дейността във факултетите свързана и с разработване на проекти, участия в научни форуми, организиране на семинари, конференции и различни събития свързани с художественотворческата дейност.

Анализът на представената информация от експертните групи отразява интересна динамика в научноизследователската и художественотворческата дейности за различните факултети включени в процедурата. Във ФНОИ преподавателският състав разгръща дейността си както в научноизследователска, така и в художествено-творческа дейност. Предвид спецификата на специалностите академичният състав е участвал в над 765 форума – концерти, изложби, арт-форуми, биеналета, спортни прояви и др., както у нас така и в чужбина. Паралелно с това преподавателите са разработили над 1740 публикации от които в реферирани и индексирани издания 889 – в чужбина 640. За периода на акредитация академичният състав е публикувал: 50 монографични труда; 45 учебника; 138 учебни помагала и 618 студии и статии, като 196 са в чужбина.

Независимо, че данните за участия на преподаватели от ФНОИ са непълни (по данни на ЕГ), преподавателите от специалностите ФВС и ИИ са участвали съответно: преподавателите от специалност ФВС в периода 2014 - 2019 г. са участвали общо в 105 проекта - съответно в 13 международни и 92 национални (вътрешноуниверситетски проекти не са посочени), а тези от специалност ИИ за периода 2013 - 2018 г. са участвали общо в 19 проекта – съответно в 8 национални и 11 международни (вътрешноуниверситетски проекти не са посочени). Общо за ПН 1.3. в периода 2013 - 2019 г. преподавателите от специалностите ИИ и ФВС са участвали в 124 проекта, от които 100 национални и 24 международни.

Публикационната активност на преподавателите от ПН 1.3 в БФ, ГГФ,

ИФ, ФФ и ФКНФ е отразена в 3741 статии, от които 2184 у нас и 1557 - в чужбина; издадени за нуждите на специалностите от ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър” са 143 монографични труда, 138 учебници и 210 учебни помагала.

Публикациите в реферирани, индексирани и с импакт фактор/ранг издания в чужбина са 1155.

В доклада на ЕГ липсват количествени данни за ГГФ, като е посочено, че публикациите надхвърлят 1000 от които 200 са монографии, учебници и учебни помагала.

ФКНФ поддържа периодични научни издания : Годишник на СУ „Св. Климент охридски”, ФКНФ; сп. Съпоставително езикознание/Contrastive linguistics - издание на ФСлФ и ФКНФ; Филология/Philologia - изд. на ФКНФ; Манас/Manas - Studies into Asia and Africa - изд. на ФКНФ. Всички посочени издания са включени в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране.

В ИФ за периода 2014 – 2019 г. са регистрирани 261 – участия на преподаватели в национални и международни образователни форуми. Реализирани са 499 – публикации на акад. състав на ОТД; 56 - публикации в чужбина; 39 – публикации от международни форуми; 74 – публикации в реферирани научни списания и сборници; 33 публикации в индексирани в международни база данни научни списания и сборници; 356 публикации в индексирани библиотечни каталози научни монографии, списания и сборници.

За ПН 1.3 (МП „Методика на чуждоезиковото обучение“) - са констатирани следните резултати: 44 монографии (от тях 3 в чужбина); 10 учебници; 5 учебни помагала; 10 студии (1 в чужбина); 49 статии (3 в чужбина).

Научноизследователска дейност на преподавателите на ОТД в ПН 1.3 (МП „Методика на чуждоезиковото обучение“): 58 публикации/в реферирани и индексирани издания.

Постиженията на факултетите бележат и по отношение на разработване на научноизследователски проекти, както общоуниверситетски, така и национални и международни.

За ПН 1.3 от БФ, ГГФ, ИФ, ФФ и ФКНФ 2315 преподаватели са участвали в проекти, от които 218 международни и 2097 национални.

Направената справка на ЕГ разкрива и активното участие в проекти на академичния състав от ПН 1.3. В БФ преподавателите в специалност „Биология и химия“ (БХ) са реализирали 685 национални и 80 международни проекта; за специалност „Биология и английски“ (БА) – 561 национални и 69 международни проекта, за специалност „География и биология“ (ГБ) - 658 национални и 59 международни проекта ; в ИФ преподавателите в специалности „История и философия“ (ИФ), „История и география“ (ИГ), „История и чужд език“ (английски език/френски език) (ИЧЕ) са се включили в 230 национални и 4 международни проекта; във ФКНФ, преподавателите в МП „Методика на чуждоезиковото обучение“ са участвали в 48 национални проекта и т.н.

Проследяването на участието на преподавателите в проекти и за останалите факултети очертава подобна тенденция на разрастване на и активна научноизследователска дейност на национално и международно равнище.

Научната и публикационна активност на академичния състав на ФХФ по данни на ЕГ, също показва тенденция на завишена активност. За периода 2014 г. – 2020 година общият брой публикации са 755. В реферирани, индексирани и с импакт фактор/ранг издания – 711, от които 132 у нас и 579 в чужбина. Забелязани са общо 24328 цитирания, от които 24328 по Scopus.

За нуждите на студентите от ПН 1.3. от специалности „Химия и информатика“, „Химия и английски език“ и магистърските програми в тези сфери са публикувани 25 учебници и 14 учебни помагала. Общо преподавателите от ПН 1.3. Педагогика на обучението по... са публикували 2 монографии, 13 учебници, 23 учебни помагала и 25 статии, от които 21 у нас и 4 в чужбина. 16 от публикациите са в реферирани и индексирани издания, от тях 1 в чужбина и 15 у нас.

Академичният състав на ФХФ за периода на акредитация е участвал активно в национални и международни форуми, като за периода техния брой е 1104 от които 430 у нас и 674 в чужбина. Разработването на проекти – вътрешноуниверситетски, национални и международни е другата съществена част от научноизследователската дейност на преподавателите. Общият брой на проектите за периода на акредитация е 263 с участието на 343 преподаватели. В 189 национални и международни проекта са участвали 248 преподаватели .

Научноизследователската дейност във ФХФ е свързана както с научното израстване на преподавателите, така и с популяризирането на научните постижения в областта. Чрез публикационната си дейност преподавателите от факултета и ПН са насочили усилията си към осигуряване с необходимата научна информация, както бъдещите специалисти, така и специалистите от практиката. За периода на акредитация, преподавателите от ФХФ имат общо 1929 публикации в реферирани, индексирани и с импакт фактор/ ранг издания от тях 1800 в чужбина и 100 у нас. Цитиранията са над 20000.

Конкретно преподавателите от ПН 1.3 Педагогика на обучението по... за нуждите на студентите от ПН са публикували 24 учебници и 52 статии, от които 30 у нас и 22 в чужбина. От всички публикации 63 са в реферирани и индексирани издания, от тях 47 в чужбина и 16 у нас.

ЕГ констатира и активно участие на преподавателите от ПН в национални и международни научни форуми. За част от тези форуми организацията е реализирана от преподаватели от ФХФ и конкретно от направлението. Броят на организирани форуми е над 200.

Популяризирането на резултатите от НИД и тяхното мултиплициране, освен чрез публикационна дейност и участие в различни научни форуми е осъществено и в разработените 36 проекта, от които 17 международни и 19 национални и общоуниверситетски.

Преподавателите от ПН 1.3. Педагогика на обучението по... във ФМИ са разработили общо 91 публикации. От тях 18 учебници, 9 помагала, 2 студии в чужбина и 62 статии – 30 в чужбина и 32 у нас. 14 от публикациите са В реферирани и индексирани издания има 14 публикации, като 2 у нас и 12 в чужбина.

Проектната дейност във ФМИ е представена като участие в 7 вътрешноуниверситетски проекти, 21 национални и 7 международни – общо 35. В проектите са участвали общо 22 преподаватели. Към това следва да се добавят и участията в научни форуми у нас и в чужбина- общо 26 от които в чужбина 5 и 21 у нас.

Правилника за устройството и дейността на СУ „Св. Климент Охридски”, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ, Правилник за условията и реда на финансиране на научноизследователската дейност на СУ „Св. Климент Охридски“ със средства, отпуснати целево от държавния бюджет и др. регламентират и реда за включване на студентите в научноизследователска и художественотворческа дейност.

В ПН 1.3 важно място е отделено и на участието на студентите в научноизследователската и художественотворческата дейност. Анализите на ЕГ показват, че в ПН, стремежът на академичните състави е към привличането на все по-голям брой студенти в научноизследователска дейност не само като участие в различни научни форуми, но и като участие в проекти и научни публикации. Наблюденията и анализите показват, че в различните факултети съвместните участия на преподаватели и студенти носят характеристики и специфики на отделните специалности.

За студентите от ФНОИ от ПН 1.3. Педагогика на обучението по... участията в научноизследователската и художественотворческата дейност са следните: за 2014/15 г. – 35 участия на студенти в проекти, за 2015/16 – 17 участия на студенти за 2016/17 – 16 студентски участия в проекти за 2017/18 – 17 участия на студенти за 2018/19 – 30 студентски участия . От всички участия 62 у нас и 53 в чужбина.

Освен участия в проекти студентите от професионалното направление са участвали в 26 научни форуми. През периода на акредитация студентите от ФНОИ имат 25 публикации в реферирани и индексирани списания у нас и 6 в чужбина.

Предвид характера на специалностите в ПН студентите участват в активна спортна и музикална дейност. За периода студентите от ФВС са се състезавали в различни спортове и са спечелили 25 първи места, 9 втори, 17 трети, 4 четвърти, 9 пети, 2 шести и по едно седми, осмо и девето място. Състезателите по джудо са носители 13 пъти на купата на Ректора на държавни първенства. Паралелно с това студентите по изкуствата за участвали активно в изложби, концерти, национални и международни художествени форуми.

Проследяването на активността на студентите в ПН за различните

факултети се установяват различия по отношение на участвали студенти в проекти, публикации и участвали в научни форуми.

В БФ в проекти „Адаптивна, базирана на доверието система за електронно оценяване (An Adaptive trust-based e-assessment System for Learning, TeSLA), ICT-2015-20 (Technologies for better human learning and teaching, Innovation Action)“ – 2017/18 г. от специалностите “Биология и химия”, “География и биология” и „Биология и английски език” са участвали 48 студенти от 1 курс , 17 студенти от 4 курс ; В проект: „Researchers in the Knowledge Triangle - K-TRIO 3 №818757, H2020-MSCA-NIGHT-2018, HORIZON 2020, Research and Innovation Framework Programme“ 2018 г. – 6 студенти; проект: 2019 г. Researchers in the Knowledge Triangle - K-TRIO 3 №818757, H2020-MSCA-NIGHT-2018, HORIZON 2020, Research and Innovation Framework Programme – 6 студенти.

За ГГФ няма данни за участия на студенти от ПН в проекти, но общо за факултета броят на студентите, взели участие в национални и международни научно-изследователски проекти е 110.

Към ФКНФ са изградени и функционират специализирани научни центрове: Център за славяно-византийски проучвания „Проф. Иван Дуйчев”; Университетски център за трансгранични българистични изследвания; Център CEDES – Германикум; Център за източни езици и култури; Център по кореистика, чрез които, а също така и в катедрите се разгръща целия процес на научноизследователска дейност.

Изградените традиции във ИФ за включване на студентите в научноизследователска дейност чрез кръжоци, семинари (по Българска история, по Военна история, Студентския дипломатически клуб, Клуб 28 и др.) и организиране на тематични работни ателиета, конференции и кръгли маси е позволило научни изяви на студентите да се осъществяват в и чрез създадената секция към международната асоциация на студентите историци (ISHA), като ежегодно 2-3 студенти участват в годишните научни изяви на организацията.

В рамките на проект „Адаптивна, базирана на доверието система за електронно оценяване (An Adaptive trust-based e-assessment System for Learning, TeSLA), ICT-2015-20 (Technologies for better human learning and teaching, Innovation Action) са участвали 65 студенти от специалностите БХ, БА и ГБ на БФ. В същия факултет, по изпълнението на проект „Researchers in the Knowledge Triangle - K-TRIO 3 №818757, H2020-MSCA-NIGHT-2018, HORIZON 2020, Research and Innovation Framework Programme” са участвали 6 студенти от специалност ГБ.

В научни форуми от МП „Методика на чуждоезиковото обучение“, участвали в научни форуми от ФКНФ за периода 2017 – 2019 г.- 10 студенти.

За акредитационния период участията на студенти в проекти от ПН 1.3. Педагогика на обучението по... от ФКНФ, ИФ, БФ, ГГФ са 77 за общоуниверситетски, национални и международни проекти.

За периода от 2013-2018 г е налице решение на ФС на ФМИ относно

осигуряване на средства за участия на преподаватели, докторанти и студенти в различни научни форуми. Съгласно решението на ФС от 2019 г. сумите са завишени: за преподаватели до 1500 евро, за редовни докторанти - до 600 евро, за задочни докторанти - до 300 евро (<https://intranet.fmi.uni-sofia.bg/index.php/s/cU7EISzXCISveE2>). При необходимост ФС на ФМИ отпуска целево средства от бюджета за провеждане на важни научни събития с участието на студенти, докторанти и преподаватели от ФМИ.

В рамките на проекти на ФМИ и на СУ, 3 *Study Group with Industry* съвместно с ИМИ-БАН, ИИКТ-БАН и Европейският консорциум за математика в индустрията (ЕСМИ) и 30th *Modelling Week* на ЕСМИ, на която организатор е ФМИ и в които активно участват студенти и докторанти от ФМИ са организирани 2 студентски конференции. Студентите/докторантите са участвали в 4 национални и вътрешноуниверситетски проекти и в 21 научни форуми от които 1 в чужбина и 20 у нас.

Броят на студентите участвали в проектна дейност във ФзФ е 12, като 6 студенти са участвали в международни проекти, 2-ма в национални и 4 във вътрешноуниверситетски.

Във ФХФ за акредитационния период студенти са участвали в 244 проекта, разпределени съответно: международните – 96, национални – 25 и 123 общоуниверситетски. Студентите от ФХФ развиват активна научноизследователска и художественотворческа дейност чрез организиране на ежегодна научна сесия на Факултета по химия и фармация; Национална конференция по химия за студенти и докторанти, като до момента са проведени 18 конференции. В последните 5 години в нея са участвали около 200 студенти; Национална студентска конференция по фармацевтични и химични науки, в която участие са взели 98 студенти. На всеки две години във ФХФ се организира и провежда Национална конференция на учителите по химия, като средно в нея участват около 20 студенти.

Студентите и докторантите от ФМИ, ФХФ и ФзФ обучавани в ПН 1.3 са участвали общо във 72 научни форума, като броят на студентите за факултетите е съответно: ФМИ – 23, ФХФ – 44, ФзФ – 5. Публикациите на студентите/докторантите от трите факултета са 39 разпределени както следва ФХФ – 12, като 2 са на студенти от ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ и 10 на докторанти; ФзФ – 11; ФМИ – 16.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1. в съответствие със стандарт 6 от ESG - част 1 /1-10/: „Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова“

Професионалното направление има достатъчна материално-техническа и информационна база за осъществяване на

ефективен процес на обучение. Факултетите, в които се провежда обучение по ПН 1.3, разполагат с различен брой сгради – от 1 (БФ, ФКНФ) до 4 (ФХФ, ФзФ) с различна площ. Аудиторната и лабораторната площ на 1 студент се изчислява на база усреднената бройка на студентите в РФО и ЗФО в бакалавърска степен. Тя варира от 0,87 м² (ФНОИ) до 13 м² (ФХФ). Броят работни места за аудиторна и лабораторна работа на 100 студенти във факултетите варират в широки граници – от 13,2 (ФКНФ), 48,65 (ФНОИ), 282 (ФзФ), 348 (ФХФ), 531 (ИФ) до 773 (БФ). ГГФ разполагат с 12 лаборатории и 2 музея - Музей по палеонтология и исторична геология и Музей по минералогия, петрология и полезни изкопаеми. Съобразно спецификата на специалностите в ПН 1.3 във ФНОИ студентите използват специализирани зали, ателиета, звукозаписно студио, спортни бази. Част от практическите занятия на студентите от ПН 1.3 се провеждат в реална работна среда – образователни и културни институции, спортни бази. Интериорът на работната среда на преподавателите във ФХФ не отговаря на съвременните изисквания.

Във всички факултети, в които се провежда обучение по ПН 1.3, има компютърни центрове с различен брой функциониращи работни места, оборудвани с настолни компютри – от 27 (БФ) до 268 (ФХФ). Данни за площта в м² на компютърни зали на 100 студенти (средно приравнен брой) има за два факултета - 0,3 м² (ФНОИ) и 40 м² (ИФ). Относно броя компютри на 100 студенти числото варира от 0,29 (ФНОИ) до 70 (ФХФ). Във връзка със спецификата на специалностите от ПН 1.3 във ФНОИ има обособен компютърен музикален център и кабинет по графичен дизайн, оборудван с компютри със съответните специализирани периферни устройства. Във всички сгради на СУ е осигурен безплатен достъп за преподавателите и студентите до безжичен интернет.

За целите на обучението и научноизследователската си дейност студентите и преподавателите във факултетите, осъществяващи обучение по ПН 1.3, използват фонда както на университетската, така и на факултетните библиотеки. Библиотеките на факултетите разполагат с различен брой читателски места – от 21 (БФ) до 258 (ФКНФ). Броят на компютъризираните читателски места варира от 2 (БФ) до 29 (ФКНФ). Има данни за библиотечната площ на студентите в ПН 1.3. за три факултета. Тя е представена като съотношение между площта на библиотеката към средно приравнения брой студенти в бакалавърските специалности за последните години и е в границите 1,03 м² (БФ) – 4,5 м² (ИФ). Броят на библиотечните единици варира от 38 000 (ФНОИ) до 80 000 (ФзФ и ФХФ) и 83-84 000 (БФ, ФМИ), като непрекъснато се обогатява. Осигурен е достъп до световни бази данни и онлайн научни платформи.

СУ има създаден и функциониращ Център за дистанционно обучение, както и *Правилник за планирането, организацията и провеждането на дистанционна форма на обучение в СУ*. Виртуалната среда за обучение на СУ е базирана на платформа за електронно обучение Moodle, която осигурява

иновативна база за провеждане на качествено електронно обучение. Има информационни продукти за дистанционно обучение. Не се предлагат бакалавърски специалности и магистърски програми от ПН 1.3. в дистанционна форма на обучение.

Профилиращите дисциплини в ПН 1.3 са осигурени напълно с необходимите учебници и учебни помагала. Издадени са голям брой авторски учебници, учебни помагала и монографии.

В СУ академичното и административно обслужване на студенти е обезпечено. В Университета действа централизираната система за управление на студентската информация СУСИ, която събира и обработва необходимата административна информация за студенти, докторанти и преподаватели. Студентите могат да ползват услугите на Центъра за професионално и кариерно развитие, който осъществява експертна и консултантска дейност. Академичното и административно обслужване на студентите се подпомага и от публикуваната информация на сайта на СУ.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1. в съответствие със стандарт 7 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление и последващата реализация на завършилите“

Докладите на ЕГ участвали в процеса на акредитация на ПН 1.3 Педагогика на обучението по... в СУ „Св. Климент Охридски“ отбелязват положителни тенденции по отношение на управление на информацията. Чрез създадената и функционираща в университета информационна система е осигурена възможност във всеки един от факултетите да се проследи жизнения цикъл на студента. Предоставена е възможност във всеки конкретен момент да бъде извлечена необходимата информация за положени от студентите изпити, прекъснали или напуснали студенти, записали се от други ВУЗ и т.н. Това осигурява възможност за бърз контрол и предприемане на конкретни коригиращи действия от страна на факултетите.

Във всички факултети обучаващи по направлението към катедрите се поддържат библиотеки със значими постижения на студентите от направлението, както за ОКС „бакалавър“ така и за ОКС „магистър“. До информацията от библиотеките студентите имат достъп. Във факултетите съществува също така и собствена база данни за обучението на студенти в страната и във висши училища в чужбина от конкретното направление. Събира се необходимата информация за тенденциите в развитието на ПН от други висши училища в страната и извън нея. За конкретните ОКС се реализира сравнителен анализ в контекста на най-новите постижения и това се наблюдава за ПН във всички факултети. На базата на тези анализи са направени констатации в полза на някои от специалностите, конкретно за ОКС „магистър“ при специалност „Методика на чуждоезиковото обучение“, където учебните програми са сравними с други в европейското образователно пространство. Във ФХФ към библиотеката е разгърнат раздел с информационен масив за съвременни постижения в развитието на химията

и фармацията, както и богат документален материал за историческото развитие на тези научни области.

Информацията за реализацията на завършилите специалности в ПН 1.3 Педагогика на обучението по... в СУ „Св. Климент Охридски” се събира чрез създадената система „алумни”. Към тази система в различните факултети функционират алумни клубове, в които с право за участие са както настоящи студенти, така и завършилите направления специалисти. Констатира се, че това предоставя добра възможност за споделяне на професионален опит, реализация на менторство, както и за изграждане на партньорства. Добри практики в този контекст са установени във всички факултети.

Във факултетите се събира и обработва информация за административното обслужване на студенти и преподаватели. Качеството на събраната и обработена информация, както и възможностите тя да бъде използвана оптимално е благодарение на проект „Усъвършенстване на системите за управление в СУ „Св. Климент Охридски” като ключ за повишаване на качеството на университетските дейности и услуги (ключ към качество)” по ОП „Управление на човешките ресурси”. В резултат на този проект е създадена и апробирана единна методология и стандартизиран инструментариум с цел проучване на удовлетвореността от административното обслужване на преподаватели и студенти. Този инструментариум се използва във всички факултети и чрез него в резултат на данните от него и анализите се предприемат съответните действия за подобряване качеството на административното обслужване в направлението.

Във връзка с кариерното развитие на студентите факултетските центрове за кариерно развитие предоставят актуална информация за проведени предстоящи обучения, среща с работодатели, обяви за работа, практически обучения или стажове.

Чрез сайта на съответния факултет информацията е достъпна за всички студенти, преподаватели, потребители на кадри, работодатели.

В организационно – функционален план изградената организация за управление на информацията, свързана както с обучението, така и с реализацията на завършващите съдейства за оптималното разрешаване на проблемите и оптимизиране на дейността в този план.

В някои факултети ФНОИ, ФМИ, ФКНФ, ИФ са налице стратегии за развитието на специалностите в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... , на основата на информацията, която катедрите имат за съдържанието на обучението по сродни или идентични специалности, предлагани в други ВУ в България и чужбина. На тази база факултетите предлагат разкриване на специалности за подготовка на специалисти със специфичен профил.

Във ФМИ, ФзФ и ФХФ от 1 септември 2014 г. в системата за управление на документооборота Archimed eDMS е добавен модул Archimed eProcess WebCheck за следене движението на документите през интернет за всеки потребител, депозирал документи в Деловодство

БФ и ГГФ се поддържа база данни за постиженията на сродни специалности у нас и в чужбина. Извършен е съпоставителен анализ на учебните планове за обучение на студенти от ПН 1.3. в специалностите „Биология и химия“ и „Биология и английски език“ с учебните планове на същите специалности в ПУ „П. Хилендарски“, както и с учебните планове за специалностите „Биология и химия“ и „География и биология“ в ШУ „Епископ К. Преславски“.

ИФ: формира База от данни с материали от други български и чуждестранни университети със сходни специалности (учебни планове, учебни програми, рекламни брошури и др.) има и в ИФ. Проучен е опита и е събрана информация за обучението във ВТУ по „История и география“, „История и философия“, „История и чужд език“; на ПУ - Филиал гр. Смолян в обучението по „История и география“, както и на Философско-историческия факултет към ПУ в обучението по „История и чужд език“; практиките на обучение в ЮЗУ по „География и история“; обучението в ШУ по „История и география“ и „История и английски език“. От европейските университети, ИФ разполага с информация за сродни специалности от ПН 1.3. Педагогика на обучението по..... от университетите в Мадрид, Солун, Каунас, Лил, Прага и др., а от учебната 2018/2019 г. е подписан договор с Университета „Аристотел“ в Солун в професионалното направление

Във връзка със събрана и анализирана информация във ФКНФ част от програмите са съвместими със съществуващи в други ВУ в България специалности („Българска филология“, „Руска филология“, „Славянска филология“, „Балканистика“, „Класическа филология“, „Френска филология“, „Немска филология“, „Английска филология“, „Испанска филология“). Като положителен факт, който трябва да се отбележи е този, че някои специалности във ФКНФ – са единствени по рода си в България и във връзка със съществуващи междуправителствени спогодби в областта на науката и културата са обявени за защитени специалности по смисъла на ЗВО.

Общият извод, който може да се направи за ПН 1.3. Педагогика на обучението по... относно изградената организация за управление на информацията свързана с реализацията на обучението в направлението и последващата реализация на завършилите е, че факултетите за периода на акредитация са разгърнали дейността си в този план. Системно се проучват постижения на водещи университети от европейското образователно пространство както и извън него. Събира се информация за удовлетвореността на студентите от процеса на обучение в направлението. Проучва се и се анализира мнението на потребители на кадри за теоретичната и практическа подготовка на студентите. Проследява се значително по –подробно жизнения цикъл на студентите, като за целта са изградени електронни информационни системи. Във всички факултети са изградени алумни клубове за връзка със завършилите студенти и тяхната професионална реализация, като факултетите отчитат че техните възможности все още не се използват оптимално. Продължава разгръщане

дейността на факултетите за по – добра информираност на студентската общност относно възможностите за мобилност на основата на аналогични специалности в други ВУ у нас и в чужбина.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1. в съответствие със стандарт 8 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление“

Информация за дейностите, свързани с ПН 1.3, се представя публично в регионални и национални медии, както и на сайта на СУ, съответно на страниците на факултетите, осъществяващи обучение по това професионално направление. Системата за популяризиране на информацията за образователната, научноизследователската и художествено-творческата дейности се поддържа на университетско и на факултетно ниво. Освен текуща информация със справочен характер за обучаваните студенти и база-данни за научните постижения на преподавателския състав, се оповестяват новини с всякакъв характер, които популяризират академичния живот и професионалното направление. На страниците на факултетите са публикувани учебните планове на бакалавърските специалности и магистърските програми и разписите за учебните занятия на студентите в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в РФО и ЗФО. Създадена е електронна система за кандидатстване, отчитане и оповестяване на резултатите от реализираните научноизследователски проекти, финансирани от Фонд „Научни изследвания“ при СУ, за постигане на по-голяма популярност и видимост на резултатите от научноизследователската дейност. За популяризиране на информацията за образователната, научноизследователската и художествено-творческата дейности на професионалното направление се провеждат Дни на отворените врати, фестивали, лектории, празници и други събития.

Налице е достатъчно богата информационна база за цялостния „жизнен цикъл“ на студента – възможности за кандидатстване, обучение и реализация. Нормативната уредба на обучението на студентите на университетско ниво е описана в *Правилник за образователните дейности на СУ*. Условието за прием на български граждани и граждани на държави от Европейския съюз и европейското образователно пространство за студенти в СУ се определят с нарочни правилници. Ежегодно се издава т.нар. „бяла книжка“ – персонален Справочник за студентите, който съдържа информация за специалностите, преподавателите, факултетните звена и администрацията, учебния план с всички атрибути, полета за водене на личен чарт и информация за контакти.

Всяка година СУ подготвя и издава *Справочник за кандидат-студенти*, печатни информационни брошури, обяви, плакати и афиши. Периодично на интернет страниците на факултетите се публикува информация за процедурите на кандидатстване, прием, записване и условия за обучение, както и за възможностите за следдипломна квалификация. Професионалното

направление разчита както на централизирания университетски механизъм – Информационния център, така и на популяризирането си чрез дейностите и изявите на академичната общност, в т.ч. на студентите и докторантите. Вследствие на регулярните контакти и съвместни дейности с потребителите на кадри до студентите достига надеждна и актуална информация за перспективите им за професионална реализация. Такава информация се предоставя основно от Кариерния център на СУ посредством негови онлайн платформи и инициативи.

Използват се разнообразни канали и форми за осигуряване на по-добра публичност и разпространение на резултатите от научноизследователската и художествено-творческата дейност на студенти и преподаватели. Популяризирането на специалностите и резултатите от обучението и научната дейност се осъществява чрез пряко участие в събития - национални и международни проекти и форуми – студентски научни сесии, семинари, конференции, вкл. ежегодната Пролетна научна сесия на ФМИ, Есенни докторантски четения и Студентски научен форум във ФНОИ и др.; публикации в научни списания, включително издавани от СУ и факултетите – напр. Chemistry/ Природните науки в образованието, което се индексира и реферира в световните бази данни - в печатен и он-лайн формат; Bulgarian Journal of Science and Education Policy – също в печатен и он-лайн формат (реферирано и индексирано), електронното „Списание за наука, култура и образование“ на ФНОИ, годишниците на факултетите и др. Творческите изяви и дейностите на студентите от ПН 1.3. са обект на популяризиране от самото висше училище посредством публикации в средствата за масова информация и чрез социални мрежи и медии - Facebook, Twitter, YouTube и др.

Условията и конкретните възможности за мобилност се оповестяват на специализиран раздел от официалния сайт на СУ. Подробна информация за програма Еразъм+, договорите за двустранно сътрудничество, условията и сроковете за кандидатстване и възможностите за реализиране на мобилности от студенти и преподаватели на Университета се публикува и на страницата на факултетите. Информационни материали и плакати с условията и сроковете за мобилност се поставят и на таблата във факултетите. Провеждат се срещи и презентации на договорите и възможностите за реализиране на мобилност.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1. в съответствие със стандарт 9 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление“

В СУ съществува система за управление и мониторинг на качеството на процеса на обучение и успеваемостта на студентите. Правилата за преглед на програмите са част от *Общоуниверситетска процедура за реда по разработване, утвърждаване и прекратяване на учебни планове и програми за*

обучение (ОКС „бакалавър“ и „магистър“). На основата на съществуващата университетска система за управление и мониторинг на качеството на обучение административните ръководства на факултетите, комисиите по качество и учебните комисии осъществяват наблюдение върху: актуалността на учебните програми и необходимостта от обновлението им; качеството на преподаване в контекста на съвременните изисквания за модерно образование; студентското мнение за качеството на знанията, получавани по време на обучението, както и съдържанието на учебните програми, учебните планове и методите на преподаване. Цялостната организация на процеса на обучение, на учебната документация, документооборота, експертната, финансовата, информационната осигуреност на обучението на студентите са предмет на наблюдение в рамките на извършващи се институционални одити. През оценявания период в СУ са проведени 3 одита, засягащи процеса на обучение в ПН 1.3 в ОКС “бакалавър” и ОКС „магистър“. Сериозно внимание се отделя на мнението на студентите и на потребителите на кадри относно качеството на образователния процес и перспективите за професионална реализация. Периодично във факултетите се събира и анализира информация за отношението на студентите към качеството на обучението, съдържанието на учебния план, учебните програми и методите на преподаване. Анкети се провеждат и с потребителите на кадри. За акредитирания период в ПН 1.3. е проучено мнението на основните потребители на кадри от партньорски организации относно практическата подготовка на студентите.

Мониторингът на успеваемостта на студентите е част от отговорността на курсовия ръководител на бакалавърската специалност и магистърската програма и на преподавателите, участващи в обучението. На факултетно ниво успеваемостта се контролира от заместник-декан по учебната работа. Инспекторите от сектор „Студенти“ проследяват студентското положение на всеки обучаващ се студент. В електронната система за управление на студентската информация СУСИ всеки студент вижда оценките си от положените изпити. Данните разкриват, че в БФ до 4 курс достигат около 50% от приетите студенти в специалност „Биология и английски език“ и около 30% от студентите от специалност „Биология и химия“. Процентът на дипломираните студенти в различните факултети и специалности значително се различава – напр. във ФХФ от приетите през 2014-2015 и 2015-2016 учебни години студенти дипломираните по това направление в ОКС „бакалавър“ са едва 13, 3%. За целия оценяван период във ФНОИ са дипломирани 54% от приетите студенти, във ФзФ - 80% и съответно 92% за специалности „Физика и математика“ и „Физика и информатика“. В ОКС „магистър“ процентът на успешно завършилите студенти е по-висок: ФХФ – 64 %; ФзФ - редовно обучение - 57%, задочно обучение - 55%; ФНОИ – 71%. За наблюдавания период от 2014 г. до 2019 г. студентите от бакалавърските специалности са показали сравнително висок успех – много добър 4.59 - ФМИ, много добър – в границите 5,08-5,37 (през различните учебни години) – ФНОИ,

отличен 5.54 - ФХФ. Успехът на студентите в магистърските програми от ПН 1.3 традиционно е по-висок – много добър 5,30-отличен 5,80 (през различните учебни години) – ФНОИ, отличен 5.52 – ФМИ, отличен 5.64 - ФХФ.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1. в съответствие със стандарт 10 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление“

Процедурите за външна форма за оценяване на качеството на обучението включват като външен оценяващ орган Националната агенция по оценяване и акредитация. НАОА е акредитирала 13 програми от ОКС „бакалавър“ и 10 програми от ОКС „магистър“ от девет факултета: ФМИ, ФзФ, ФХФ, БФ, ГГФ, ИФ, ФФ, ФКНФ и ФНОИ.

След проведената процедура по програмна акредитация на ПН 1.3 Педагогика на обучението по..., взема решение на свое заседание от 21.07.2014 г. (решение на Постоянната комисия по педагогически науки на НАОА от 21.07.2014 г., Протокол № 14 и Писмо от НАОА, Изх. № 1080/28.08.2014 г.) и за САНК - Докладът за САНК е завършил с потвърждение на изпълнението на дадените препоръки, съгласно Решение на Акредитационния съвет на НАОА, Протокол №3/02.02.2017 г., осъществени по определените от НАОА критерии.

Информацията за оценките от институционалната акредитация, оценките на акредитираните програми и процедурите за САНК са публично достъпни на сайта на НАОА, както и на сайтовете на отделните факултети на СУ.

С Решение на Акредитационния съвет на НАОА, прието с протокол N18/25.10.2018г. се утвърждава доклада на ПК на САНК относно следакредитационно наблюдение и контрол по изпълнение на препоръките, формулирани при програмната акредитация на ПН 1.3.Педагогика на обучението по...

На национално ниво е дадена предходна акредитация на съответните програми по ПН1.3. Педагогика на обучението по... на Заседание на ПСПНСД от 21.07.2014 г. (протокол № 14) с оценка 9,42 и срок на валидност 6 години. Има 6 препоръки от НАОА, като са предприети мерки по отделните факултети за изпълнението им. Акредитационният съвет констатира, че Софийският университет „Св. Климент Охридски“ е изпълнил препоръки № 1, № 2, № 4 и № 5, частично е изпълнил препоръка № 6 и частично изпълнява препоръка № 3, формулирани в решението на Постоянната комисия по педагогически науки от 21.07.2014 г. Отбелязано е, че СУ „Св. Климент Охридски“ трябва да изпълни препоръки № 3 и № 6 до следващата акредитация.

Със Заповед на Ректора на СУ № РД 19-151/18.03.2019 г. е формирана комисия по изготвяне на Доклада за програмна акредитация на направление 1.3 Педагогика на обучението по ... в състав: Председател – проф. д-р Красимира Табакова ИФ и членове: проф. д-р Андриан Георгиев – ФНОИ; доц. д-р Мая Гайдарова – ФзФ; доц. д-р Ангел Ангелов – ФМИ; доц. д-р Елена

Бояджиева – ФХФ; проф. дфн Димитър Веселинов – ФКНФ; доц. д-р Надежда Райчева – БФ; доц. д-р Мая Василева – ГГФ.

На институционално ниво друга външна оценка на ПН 1.3... е направена през 2016г. и е изградена концепция за вътрешни одити като част от цялостната система по управление на качеството. Разработена е процедура за провеждане на вътрешен одит, представена в Наръчника по качеството на СУ „Св. Кл. Охридски“. За проследяване и гарантиране напредъка в ПН 1.3. се реализира процес на вътрешна оценка и самооценка на качеството на работата чрез планово и регулярно провеждане на вътрешни одити, като за периода на акредитация те са 3, документирани в отчетите на УЦУК. Одитите са тематични. Вътрешен одит на качеството на обслужване на студентите от инспекторите в отдел „Студенти“ (2016 г.), В резултат на одита са набелязани коригиращи действия, които ръководствата на факултетите да организират и внедрят в работата на инспекторите от отдела. Извършени са и вътрешен одит на качеството на процедурата за хонорване на преподаватели (2018 г.) и вътрешен одит на качеството на цялостната организация при провеждане на обучение на чуждестранните студенти (2019 г.). В разглеждания период са проведени и 3 вътрешнофакултетски одита на качеството на обслужване на докторантите във ФМИ – 2017 г., 2018 г. и 2019 г.

Докладите-самооценка за програмна акредитация по ПН 1.3. са приети с решения на факултетните съвети на БФ, ГГФ, ИФ, ФФ, ФКНФ, ФМИ, ФХФ, ФЗФ и ФНОИ.

Мониторингите се осъществяват на няколко нива: университетско, факултетно и на ниво катедра. Реализирани са 10 процедури на текущ мониторинг за периода на акредитация за всеки от факултетите, които са два пъти в годината.

В ПН 1.3. се събира и анализира информация за конкурентната вътрешна (в страната) и външна (извън страната) среда. Познават се основни характеристики на обучението по професионалното направление в останалите български университети и е възможна съпоставимостта в сравнителен план (прилики и различия/специфики). Непрекъснато се анализира информацията и за чуждестранните университети, в които се осъществява подготовка на педагогически кадри.

Във ФМИ, ФХФ и ФЗФ специалностите от ПН 1.3 Педагогика на обучението по... функционират в конкурентна среда съобразно специфичния си профил, развиван и обогатяван през годините. Възпитаниците им са търсени експерт-консултанти при планирането и реализирането на изследователски проекти и дейности според спецификата на специалността.

Магистърските програми от ПН 1.3... привличат студенти от различни практически сфери и с разнообразно академично образование (завършили СУ, други университети и академии). Съществуващата възможност за мобилност за прехвърляне на студенти от един в друг ВУЗ също е фактор за работа в конкурентна среда.

При изработването на учебните планове на бакалавърските специалности и магистърските програми в ПН 1.3. се отчита мнението на потребителите, като се използват различни форми на взаимодействие – анкетни проучвания, срещи на ръководствата на факултетите с потенциални потребители на кадри като училища, РУО, НПО и др. В БФ ФКК е разработила специална анкетна карта за работодатели, чрез която се институционализира събирането и систематизирането на информация от потребители на кадри и представянето на студента по време на стажантската практика.

При създаването, реализирането и обновяването на образователния процес в отделните факултети целенасочено се търси мнението на студенти, работодатели и експерти. В пакета с документи по акредитацията на част от акредитираните специалности са приложени анкетни карти, както и мнението на институции (учебни заведения, НПО и други организации), чиито работодатели са анкетирани или са участвали в анализи на резултатите от обучението, както и при изготвяне на учебна документация. СУ проучва степента на удовлетвореност на работодателите от професионалната подготовка на студентите. Проучванията се извършват: текущо – чрез анкетиране на работодатели; в рамките на контактите с организации и институции по време на текущи практики, държавна практика, теренни практики и летни практики и периодично – чрез провеждане на планирани изследвания на мнението на потребителите на кадри. По отношение на бъдещите тенденции, ресурс за привличане на допълнително кандидати има електронно обучение (<https://elearn.uni-sofia.bg>) - всички звена имат възможност да създават и публикуват дидактически ресурси в платформата MOODLE.

В състава на комисиите за семестриални и държавни изпити участват хабилитирани преподаватели и базови учители. От 2017/2018 г. е приета общоуниверситетска процедура за провеждане на държавни изпити и защита на дипломни работи (ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“). Осигурява се възможност за разширяване на комисиите, чрез привличане на външни преподаватели, специалисти в различни сфери на историческото познание в ИФ. Кадровият потенциал на факултетите предполага самостоятелно обезпечаване на различните форми на изпит в семестриална и държавна форма. В БФ се канят преподаватели от другите факултети като ФХФ и ФМИ. При защита на дипломни работи в магистърските програми по направление 1.3. Педагогика на обучението по... (математика и информатика) често се включват като консултанти или рецензенти учени от БАН и хабилитирани преподаватели от други ВУ. Водещи специалисти от практиката - потребители се включват в оценяването на практическата подготовка на студентите (Хоспитиране, Текуща педагогическа практика) предимно като базови учители. Реално потребителите на кадри поставят оценка за качеството на подготовката на студентите. При провеждане на Стажантската практика базовият специалист е член на изпитната комисия за провеждане

на Държавния практико-приложен изпит и отразява в Атестационния лист впечатленията си за подготовката и справянето на студента-стажант. Над 95 % от курсовете от ПН 1.3... се покриват от щатни хабилитирани преподаватели от факултетите и това не води до сериозна нужда от включване на външни преподаватели и потребители на кадри в процеса на самото обучение.

Мнението на представителите на базовите институции е положително като информация и оценка за предварителната подготовка на студентите и тяхното представяне като практикуващи по Професионалното направление 1.3. с цел усъвършенстване на процеса на практическата им подготовка.

При формиране на състава на всяка изпитна комисия се включват и хабилитирани преподаватели и базови учители. В процедурите по провеждане на държавните изпити, присъстват представители на външни институции – други висши училища и представители на практиката.

В професионалното направление се полагат необходимите усилия за усъвършенстване на цялостния процес на организиране на обучението на студентите, в т.ч. във връзка с направените препоръки след предишната акредитация и след САНК. Има доказателства, че направените препоръки са обсъждани на заседания на ФС на БФ, ИФ, ГГФ, ФКНФ, ФХФ, както и при актуализирането на съответните учебни планове. Планирани са съответни мерки в техен отговор, както и при актуализирането на съответните учебни планове.

Декларирано е, че са изпълнени напълно следните препоръки:

- **Препоръка 2.** Да се подобри обратната връзка със студентите и преподавателите с цел оптимизиране на учебния процес.

- **Препоръка 4.** Да се предприемат конкретни инициативи за разширяване на участието на студенти от професионалното направление в научно-изследователската дейност.

- **Препоръка 5.** Да се обогати материалната база, съобразно конкретните нужди на отделните звена.

Препоръка 6. Да се предприемат необходимите промени в учебния план на специалността „Методика на чуждоезиковото обучение“ във ФКНФ, за да се повиши равнището на владеене на чужд език в съответствие с квалификационната характеристика.

Частично изпълнение на препоръките е отчетено в някои факултети:

- **Препоръка 1.** Да се актуализират учебните програми и да се постигне по-добра съгласуваност с приетия в СУ стандарт за разработване на учебната документация. Препоръката е изпълнена във всички факултети, с изключение на ГГФ, където е частично изпълнена.

- **Препоръка 3.** Да се увеличи студентската мобилност, като се използват в по-голяма степен възможностите за обмен с други университети в страната и в Европейското пространство за висше образование. Препоръката е частично изпълнена за всички факултети, с изключение на ФНОИ (където е изпълнена напълно), и продължава да се изпълнява.

ФКК при БФ, ГГФ, ИФ, ФКНФ, ФХФ се съобразяват с направените препоръки в доклада на НАОА и предприемат допълнителни мерки за повишаване качеството на обучението. Предприети са планове за работа, в които са поставени следните задачи: Внимателен анализ на всички анкетни проучвания, които се провеждат във факултетите; Активизиране на връзката със студентите не само чрез анкети, но и чрез срещи и разговори; стимулиране на творческата и научна активност на академичния състав на факултета, на докторанти и студенти особено по линия на обмена по програма Еразъм+; подобряване на базата данни, свързана със студентската и докторантската активност; засилване на връзката със завършилите студенти, усъвършенстване на формите на кандидатстудентската кампания, обновяване на рекламните материали на катедрите и специалностите, актуализирани учебни планове и програми в съответствие с приетите стандарти в СУ. През 2017 година е проведен вътрешен одит в БФ за качеството на административното обслужване в сектор Студенти. В ИФ са предприети мерки за увеличаването на студентската мобилност на всичките и нива – междукатедрена, междуфакултетна в рамките на СУ, национална и международна. Всички факултети започват системното проследяване на реализацията на завършилите студенти от ПН 1.3. Във ФНОИ при процеса за акредитация на всяка докторска програма се следват строго определени действия и правила, съпътствани от събиране и анализ на значителни информационни масиви от данни.

Конкретните резултати за усъвършенстване на дейностите в акредитираните програми по факултети е неизменното първо място на ПН 1.3. Педагогика на обучението по... съотнесено към Рейтинговата система за висшите училища в Р България за 2019 г., както и към избора на кандидат-студентите и професионалната реализация на завършилите.

SWOT анализ

на професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висше образование 1. Педагогически науки, в Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Силни страни:

- ПН 1.3 се реализира съобразно нормативните изисквания;
- ПН 1.3 е обезпечено с необходимата документация относно приема и обучението на студентите;
- факултетите, осъществяващи обучение по ПН 1.3, разполагат с добра материално-техническа и информационна база за провеждане на качествено обучение на студентите;
- има разработена система за популяризиране на информацията за образователната, научноизследователската и художествено-творческата дейности в ПН 1.3;
- има разработена система за управление и мониторинг на качеството на процеса на обучение и успеваемостта на студентите в ПН 1.3;
- във факултетите е осигурен качествен академичен състав за обучение на студентите от ПН;
- поддържат се собствени масиви от база – данни за постижения на сродни специалности у нас и в чужбина;
- проследява се жизнения цикъл на студентите чрез създадени към факултетите алумни клубове.

Слаби страни:

- относно учебните планове - не е представен учебен план на бакалавърската специалност „История и чужд език (английски език/френски език)“ в ИФ; учебните планове на магистърските програми на ФМИ по ПН 1.3. и на МП „Музикална педагогика“ във ФНОИ не са разработени за специалисти и неспециалисти; в някои учебни планове не са посочени факултативни дисциплини - бакалавърските специалности на ФХФ; магистърските програми във ФМИ; МП „Учител по биология на английски език“, РФО и ЗФО – БФ; МП „Методика на чуждоезиковото обучение“ – ФКНФ;
- относно учебните програми - не е определена периодичност на актуализацията на учебните програми в БФ, ГГФ, ИФ, ФФ, ФКНФ, ФНОИ; в библиографията на някои от учебните програми на ФНОИ източниците са малко на брой, а в други не са включени най-новите публикации, свързани с проблематиката на учебната дисциплина; някои учебни програми в ГГФ не са актуализирани;
- относно материално-техническата база - интериорът на работната среда на преподавателите във ФХФ не отговаря на съвременните изисквания;
- недостатъчен брой на мобилностите във факултетите, с изключение на ФНОИ;
- не са налице достатъчно данни за постъпилите на работа по специалността завършили студенти.

Възможности:

- има добри партньорски отношения с образователни и културни институции за пълноценното им използване като бази за провеждане на практическо обучение и научноизследователска дейност от преподаватели и студенти;
- съществуват възможности за подобряване и разширяване дейността на алумни клубовете;
- налице са възможности във факултетите за подобряване дейността на студентите като участия в проекти, научни форуми и мобилности;
- съгласно Постановление № 64 на МС от 25.03.2016 г. професионално направление 1.3. попада в Списъка на приоритетните професионални направления.

Заплахи:

- липсва устойчив интерес към някои от специалностите в направлението.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване и обсъждането, проведено на **08.06.2020 г. (Протокол № 11)**, членовете на Постоянната комисия, на основание чл. 88а, ал. 5, т. 1 от ЗВО и чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА, гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация на професионално направление по десетобалната система в съответствие с чл. 79, ал. 1 на Закона за висшето образование.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА „Правила за гласуване на процедури за акредитация и оценяване на проекти“, Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности взе следното **РЕШЕНИЕ**:

1. Дава програмна акредитация на професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., за ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ по област на висше образование 1. Педагогически науки в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ на основание обща оценка: 9,48 (девет цяло и четиридесет и осем стотни) за следните образователно-квалификационни степени:

ОКС „бакалавър“:

Биологически факултет (БФ), Геолого-географски факултет (ГГФ) и Факултет по класически и нови филологии (ФКНФ):

- География и биология – редовна форма на обучение;
- Биология и химия – редовна форма на обучение;
- Биология и английски – редовна форма на обучение;

Исторически факултет (ИФ), Геолого-географски факултет (ГГФ), Философски факултет(ФФ) и Факултет по класически и нови филологии (ФКНФ)

- История и география – редовна форма на обучение;
- История и философия – редовна форма на обучение;
- История и чужд език (английски език/френски език) – редовна форма на обучение;

ОКС „магистър“:

- Методика на чуждоезиковото обучение – редовна и задочна форма на обучение (ФКНФ);
- Учител по биология на английски език – редовна и задочна форма на обучение (БФ).

Факултет по математика и информатика (ФМИ):

ОКС „бакалавър“:

- Математика и информатика – редовна и задочна форма на обучение;

ОКС „магистър“

- Технологии за обучение по математика и информатика – редовна и задочна форма на обучение;
- Електронно обучение – редовна и задочна форма на обучение.

Физически факултет (ФзФ):

ОКС „бакалавър“:

- Физика и информатика – редовна форма на обучение;
- Физика и математика – редовна и задочна форма на обучение;
- Учител по природни науки в основната степен на обучение – редовна форма на обучение;

ОКС „магистър“:

- Методология на обучението по физика и астрономия – редовна и задочна форма на обучение.

Факултет по химия и фармация (ФХФ):

ОКС „бакалавър“:

- Химия и английски език – редовна и задочна форма на обучение;
- Химия и информатика – редовна и задочна форма на обучение;

ОКС „магистър“:

- Химия и информатика: Учител по химия – редовна и задочна форма на обучение.

Факултет по науки за образованието и изкуствата (ФНОИ):

ОКС „бакалавър“:

- Музика – редовна форма на обучение;
- Физическо възпитание и спорт – редовна форма на обучение;
- Изобразително изкуство – редовна форма на обучение;

ОКС „магистър“:

- Педагогика и семиотика на изобразителното изкуство – редовна форма на обучение;
- Рекламен дизайн и педагогика – редовна форма на обучение;
- Спортни дейности и туризъм – редовна форма на обучение;
- Музикална педагогика – редовна форма на обучение.

2. Срокът на валидност на акредитацията е ШЕСТ години съгласно чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

3. Определя капацитет на професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висше образование 1. Педагогически науки в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, както следва: общо в ОКС „бакалавър“ – 1600 студенти, в ОКС „магистър“ – 600 студенти; общо в професионалното направление – 2 200 студенти.

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности формулира следните **препоръки**:

1. В някои учебни планове, в които липсват факултативни дисциплини – бакалавърските специалности на ФХФ – Химия и английски език – РФО и ЗФО, Химия и информатика – РФО и ЗФО; магистърските програми във ФМИ – Технологии за обучение по математика и информатика – РФО и ЗФО, Електронно обучение – РФО и ЗФО; МП в БФ „Учител по биология на английски език“, РФО и ЗФО; МП във ФКНФ „Методика на чуждоезиковото обучение” – да се включат такива. *Срок: юни 2021 г.*

2. Да се определи периодичност на актуализацията на учебните програми в БФ, ГГФ, ИФ, ФФ, ФКНФ ФНОИ; да се актуализират учебните програми в ГГФ; да се допълнят и осъвременят списъците с препоръчителната литература във ФНОИ. *Срок: юни 2021 г.*

3. Да се осигурят условия за повишаване на мобилността на студентите от ПН 1.3 Педагогика на обучението по... в БФ, ГГФ, ИФ, ФФ, ФКНФ, ФзФ, ФХФ. *Срок: постоянен*

4. Да се актуализира периодично базата данни във всички факултети за завършилите и постъпили на работа по съответната специалност студенти. *Срок: постоянен*

5. Да се подобри интериорът на работната среда на преподавателите във ФХФ. *Срок: юни 2022 г.*

Общата словесна оценка в съответствие с получената числова е: пълно съответствие.

Председател на ПКПНСД: .....
(проф. д-р Сийка Чавдарова-Костова)